

AAA_2112#01#Y16#01 Eduman testinin sualları

Fənn : 2112 Strateji planlaşdırma və proqnozlaşdırma

1 Xarici iqtisadi əlaqələrin təşkilati proqnozu sadalananlardan hasını nəzərdə tutmur?

- kontrakt texniki-təşkilati tədbirləri müəyyənləşdirmək
- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərin üçün tələb olunan maddi-texniki resursları müəyyənləşdirmək
- müəyyənləşmiş məqsədlər üçün tələb olunan kadrlar resurslarını müəyyənləşdirmək
- obyektin gələcək vəziyyətinin mümkün dəyişmələrini aşkarlamaq
- obyektin mümkün inkişaf ssenariləri üçün tələb olunan maliyyə resurslarını müəyyənləşdirmək

2 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasının normativ metodu.

- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maliyyə vasitələrinin həcmnin öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.
- obyektin gələcək inkişafının mümkün variantlarını aşkarlamağı nəzərdə tutur
- öncədən müəyyənləşmiş gələcək məqsədlərdən bu günə əks ardıcılıığı məqsədlərə nail olmaq yolları, şərtlərə və vasitələrini müəyyənləşdirən əks ardıcılıığı nəzərdə tutur
- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maddi-əmək resurslarının həcmnin öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.
- obyektin arzuolunan vəziyyətini reallaşdırmaq vasitələrinin öncədən konkretləşdirilməsinə nəzərdə tutur

3 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən istehsal proqnozları nəyi araşdırmır?

- yeni istehsal güclərinin istifadəyə verilməsini
- ehtiyat istehsal güclərinin mövculuğunu
- hökumətlərin hər hansı məhsul istehsalını genişləndirmək yaxud artırmaq barədə qərarlarını
- xaricdə müəssisələrin istehsal planlarını
- iri korporasiyaların istehsal planlarını

4 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən məhsul ehtiyatlarının hərəkəti proqnozlarında nəyə görə ABS və bir digər ölkələrin strateji məhsul ehtiyatlarının istifadəsi də təhlil olunur?

- bu ehtiyatların istifadəsi dünya bazarlarındakı qiymət konyukturlarına ciddi təsir göstərir.
- bu ehtiyatlar dünya istehsalındakı dinamikaya əsas yaradır
- bu ehtiyatlarının istifadəsi dünya bazarlarındakı uzun müddətli tendensiyaları müəyyənləşdirir
- bu ehtiyatlarının istifadəsi innovasiya proseslərindəki fasiləsizliyi təmin edir.
- bu ehtiyatların istifadəsi qiymətlərin uzunmüddətli stabilliyinə əsas yaradır

5 Xarici iqtisadi əlaqələr proqnozlarını hansı əsas əlamətlər üzrə təsnifləşdirirlər?

- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma qurumu
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozun hazırlanma tarixi
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma metodu
- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət

6 Xarici iqtisadi əlaqələri proqnozlaşdırma obyektinə aid deyil

- istehsalın dünya, ölkə, sahə göstəriciləri.
- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- ixracın dünya, ölkə və sahə göstəriciləri
- valyuta kurslarının tərəddüd göstəriciləri
- orta təhsilin, dünya ölkə və regional göstəriciləri

7 Xarici iqtisadi əlaqələrin tədqiqat proqnozu hansı məsələlərin müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur?

- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək arzuolunan vəziyyətini
- proqnozlaşdırılan obyektin mümkün dəyişmələrini və bu dəyişmələrdən arzuolunan
- proqnozlaşdırılan obyektin arzuolunan vəziyyətinin reallaşması istiqamətlərini
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən

8 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqram proqnozu sadalananlardan hansı nəzərdə tutmur?

- arzuolunan və zəruri nəticə əldə olunması vasitələrini
- obyektin pessimist ssenari üzrə vəziyyətini reallaşdırma vasitələrini
- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərinin reallaşma müddətinin
- obyektin gələcək inkişafı üzrə müxtəlif ssenarilərin hazırlanması
- proqnozlaşdırılan nəticələrin əldə olunmasına inam səviyyəsini

9 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- perspektivli bazar boş yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intellektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

10 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- resurslarla, ilk növbədə vətən (yerli) resurslarla (intellektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) təminatlığı;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intellektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

11 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- biliklərin yığılması
- texniki sistemlərin dinamikasında irslilik
- texniki sistemlərin dinamikasında dəyişkənlik
- biliklərin yararlılığı
- texniki sistemlərin seçilməsində məqsədyönlü istiqamətliklik

12 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnogenезin (yeni texnikanın yaranması, rolu
- texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması
- texnikanın mütləq ucuzlaşdırılması
- texnoloji sistemlərin dəyişdirilməsi
- elmi liderlərin dəyişdirilməsi

13 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnoloji proseslərin dəyişməsi
- texnoloji qaydaların dəyişməsi
- texnoloji qaydaların yeniləşməsi,
- texnoloji prinsiplərin dəyişməsi
- texnoloji proseslərin yeniləşməsi,

14 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- istehsal olunan məhsulların məsrəflərinin azaldılması
- texniki sistemlərin seçilməsində kor -təbii bazar seçimləri
- texniki sistemlərin seçilməsində təbii bazar amilləri
- istehsal olunan məhsulların qiymətlərinin azaldılması

15 x layihəsinin gözlənilən qəlirliliyi 47 mln manat,baş vermə ehtimalı 10 % olan yaxşı vəziyyət üzrə xalis cari dəyər (xCD) 60 mln manat, 70 % olan adi vəziyyət üzrə 50 mln manat, 20 % olan pis vəziyyət üzrə 30 mln manatdır.Qözlənilən qəlirlilikdən standart kənarlaşmanı müəyyən edin.

- 14 mln manat
- 9 mln
- 11 mln manat,

- 10 mln manat
- 12 mln manat

16 Investisiya layihələrinin risklərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan monte-kerlo metodu özündə nəyi birləşdirir?

- ekspert qiymətləndirilməsi və orta mənfəət metodunu,
- ehtimalların paylanması və rentabellik indeksi ietodlarını
- həssaslığın təhlili və daxili mənfəət metodlarını,
- həssaslığın təhlili və ehtimalların paylanmasının təhlili metodlarını
- qeyri-müəyyənlik və rentabellik indeksi metodlarını

17 Investisiya layihələrinin ən vacib elementlərinə aid deyil?

- Layihənin təqvim planı
- layihənin təqdimat planı
- layihənin maliyyə planı
- b və v
- a və b

18 Investisiya layihəsinin maliyyə planına hansı bölmələr aiddir?

- layihə məsrəfləri və layihənin reallaşması nəticəsində pul daxilolmaları.
- layihə üzrə pul daxilolmaları və istehsalın natural göstəriciləri,
- layihə məsrəfləri və texnoloji normativlər
- vergi ödənişləri və faiz ödənişləri.
- layihə məsrəfləri və istehsal resursları istifadəsinin natural göstəriciləri,

19 Azərbaycan Respublikasında investisiya layihələri üçün hansı risk xarakterik deyil?

- müəssisənin maliyyə qeyri-stabilliyi riski,
- marketing riski,
- ödəniş qabiliyyəti riski,
- vergi riski.
- faiz dərəcəsi riski

20 Azərbaycanın investisiya mühitində hansı amil xarici investisiya axımına müsbət təsir göstərmir?

- inflyasiya səviyyəsi
- vergi sisteminin stabillik səviyyəsi
- sosial gərginlik səviyyəsi
- daxili bazarın həcmi
- mənfəət norması səviyyəsi

21 Investisiya layihəsi üzrə məsrəflər 10 mln manat, daxilolmalar növbəti üç ilin hər ilində 5 mln manatdır, daxilolmaların 1 ilində inflyasiya 5%, 2 ilində 10%, 3 ilində 8% olacaq. Real xalis cari dəyəri (xCD-ni) müəyyənləşdirin.

- 2,43 mln manat
- 1,57 mln manat
- 2,21 mln manat
- 0,43 mln manat
- 1,65 mln manat

22 Investisiya prosesinin mərhələsinə aid deyil

- layihənin məqsədinin müəyyənəlməsi
- layihənin maliyyələşmə planının formalaşması
- marketing tədqiqatlarının aparılması
- layihənin kadr heyətinin fərdi maraqlarının formalaşdırmaq.
- layihənin təqvim planının formalaşması

23 Investisiya layihələrinin reallaşdırılmasının əsas strateji məqsədi nədir?

- müəssisənin satış bazarlarını genişləndirmək
- müəssisənin sosial məsuliyyətini artırmaq

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq
- müəssisənin kadr heyətinin peşəkarlıq səviyyəsini yüksəltmək.
- müəssisənin dəyərini maksimallaşdırmaq

24 Elmi-texniki tərəqqinin proqnozlaşdırma, strateji planlaşdırılma və proqramlaşmasını cətinləşdirən faktorlar hansılardır?

- kəşf və ixtiraları öncə müəyyənləşdirmək cətinliyi
- innovasiya fəaliyyətinin risklilik səviyyəsinin yüksəkliyi
- köhnəlmiş elmi nəzəriyyədən kənarlaşmadakı ətalətlilik
- sadalananların hamısı
- sadalananlardan hec biri

25 Innovasiya fəaliyyəti özündə nəyi əks etdirir?

- elmi-texniki tədqiqatlar aparılmalıdır
- yeni bazarlara çıxışdır
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artırılması, gəlirlərin yüksəlməsi və digər effektlər əldə etmək üçün elmi-texniki nailiyyətlərdən istifadədir
- yeni texnologiya strukturdur.

26 Innovasiya sektoruna aid deyil

- elm və elmi xidmətlər sferası
- yeni məhsullar istehsal edən sferalar
- informasiya kompleksi
- maliyyə sferası
- pərakəndə ticarət sferası.

27 Innovasiya sektorunun funksiyalarına aid deyil?

- iqtisadiyyat sahələrində əsas fondların innovasiya yeniləşməsi
- fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
- elmi-texniki nailiyyət və kəşflərin yeni texnika və texnologiyalar şəklində mənimsənilməsinin şəyətə keçirilməsi.
- pərakəndə ticarət obyektlərinin tikintisi
- ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin təmini

28 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemə aid deyil

- məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
- iqtisadi artımın əsas amilləri
- elmin qabaqlayıcı inkişafı

29 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemə aid deyil

- innovasiya – investisiya böhranları
- biliklərin periodik (dövri) yeniləşməsi,
- biliklərin kumulyativ cəmlənməsi,
- innovasiya – investisiya proqramları
- biliklərin təzələnməsi

30 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemə aid deyil

- elmin inkişafının dövriliyi
- innovasiya inkişafının dövriliyi
- texnikanın inkişafının dövriliyi
- texnologiyanın dövriliyi
- investisiyaların inkişafının dövriliyi

31 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemə aid deyil

- elmi inqilabçılar

- elmi paradigmlərin növbəliliyi
- elmi paradigmlərin dəyişməsi
- istehsal üsullarının tərəqqisi
- istehsal üsullarının yeniləşməsi,

32 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- texnika və texniki ukladların (sistemlərin) nəslinin dəyişmə ritminin nəzərə alınması ilə proqram məhsullarının texnoloji səviyyəsi və rəqabətqabiliyyətliliyi;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

33 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), sosial, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

34 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- qeyri-büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, sosial fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

35 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların investisiyaları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

36 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- maraqlı olan xarici investorların investisiyaları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

37 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- büdcə maliyyələşdirilməsi (federal, regional, bələdiyyə büdcələri) qeyri-kommersiya xarakterli layihələr üçün, eləcə də start dövründə kommersiya xarakterli iri layihələr üçün;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;

- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

38 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iştirakçılarının özünümaliyyələşdirilməsi
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

39 İqtisadi artımın reallaşmasına hansı amillər maneə hesab edilir?

- resurs və ekoloji məhdudiyətlər, sosial məsrəflərin yüksəkliyi, qeyri-effektiv dövlət siyasəti
- yeni texnologiyaların alınmasına məsrəflər, marketinq xərclərinin yüksəkliyi
- iş nüvəsinin təhsilinə çəkilən xərclərin yüksəkliyi, elmi-tədqiqat xərclərinin artımı
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi ilə bağlı məsrəflər
- iqtisadiyyatın sahə və sosial infrastrukturunun inkişafına çəkilən məsrəflər

40 Sadalananlardan hansı əsas makroiqtisadi göstəricilərə aid deyil?

- ÜDM
- işsizlik səviyyəsi
- istehlak qiymətləri indeksi
- yığıcı səviyyəsi
- orta aylıq əmək haqqı

41 ÜDM.....

- müəyyən müddət ərzində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir

42 ÜDM hansı üsullarla ölçülür?

- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə
- istehsal metodu, son istifadə metodu, kombinə edilmiş metod
- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə, kombinə edilmiş metod üzrə
- istehsal metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu.
- bölgü metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu

43 Ölkədə istehlak xərcləri 25 mlrd manat, investisiya qoyuluşları – I=10 mlrd manat, dövlət alqıları – dx=12 mlrd manat, xalis idxal xI = +3 mlrd manat olub. ÜDM nəyə bərabər olar:

- 50 mlrd
- 26 mlrd
- 44 mlrd
- 37 mlrd
- 47 mlrd

44 Ölkədə əmək haqqı gəlirləri 15 mlrd manat, renta, faiz və s. gəlirlər 5 mlrd manat amotizasiya ayırmalar, 10 mlrd manat, dolay vergilər 2 mlrd manat, istehsala subsidiya 1 mlrd manat təşkil edib. ÜDM-i tapın:

- 31 mlrd manat
- 20 mlrd manat
- 33 mlrd manat
- 7 mlrd manat
- 27 mlrd manat

45 2010-su ildə nominal ÜDM 40 mlrd manat olub. 2015-ci il üçün real ÜDM-in 2010-cu ilə nisbətən 50% artacağı deflyatorunsa 150% yüksələcəyi proqnozlaşdırılır. 2015-ci ildə nominal ÜDM-in həcmi nə qədər olar:

- 60 mlrd manat
- 120 mlrd manat
- 70 mlrd manat
- 55 mlrd manat
- 90 mlrd manat

46 əhali artımı tempi, əmək məsrəflərinə qənaət edən tərəqqi tempi g olarsa, Solou modelinə görə ÜDM hansı tempə artır:

- n
- o
- g
- $n+g$
- $n-g$

47 Ölkənin iqtisadiyyatı üçün istehsal funksiyası $Y = K^{0.6} L^{0.4}$ -dir. I ölkədə kapital artımı tempi 4%, II ölkədə 5%-dir. Məşğulluq artımı tempi I ölkədə 2%, II ölkədə 1,5%-dir. I ölkədə istehsal həcmi artımı II ölkə ilə müqayisədə necə dəyişir?

- I ölkədə istehsal həcmi artım tempi, II ölkəyə nisbətən 8% az olar
- I ölkədə artım tempi 5% çox olar
- I ölkədə istehsal həcmi artım tempi II ölkədən 15% az olar
- ölkələrdə artım tempi bərabər olar
- I ölkədə artım tempi 3% çox olar

48 Makroiqtisadi proqnozlaşdırmada ən çox istifadə edilən metodlar hansılardır?

- ekstrapolyasiya
- ekonometrik metod, ssenari metodu, delfi metodu
- barometrik metodu, ssenari metodu, ekstrapolyasiya
- barometrik metod mə «zehni hücum» metodu
- ekstrapolyasiya və morfoloji metod

49 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılması zamanı investisiyaların həcmi

- iqtisadi artımın zəruri şərti olması
- qeyri-mühüm amili olması
- kafi şərti olması
- iqtisadi artıma heç bir təsir göstərməməsi mütləq nəzərə alınmalıdır
- zəruri, ancaq kafi şərti olmaması

50 Məhsul buraxılışı 50 mld manat, aralıq istehsal 25 mld manat planlaşdırılır. əlavə dəyərin buraxılışda xüsusi çəkisi nəyə bərabər olacaq?

- 2,0
- 1,0
- 0,5
- 0,3
- 0,7

51 Ölkədə ÜDM həcmi 50 mld manatdır. Gələcək 5 ildə ÜDM-in ildə 10% artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM həcmi nəyə bərabər olacaq?

- 80,5 mld man
- 100,5 mld man
- 90,5 mld man
- 100 mld man
- 70,5 mld man

52 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına neçə tərəflərdən yanaşmaq olar.

- 1
- 3
- 2
- 5
- 4

53 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına müxtəlif tərəflərdən yanaşmaq olar. Səhv cavab tapın

- IP-a müəssisələrin sərbəstliyi şəraitində makroplanlaşdırma.
- IP-a xarici təcrübənin göstərdiyi kimi dövlət və qeyri-dövlət bölməsi üçün məcmuu göstəriciləri də əhatə etməlidir.
- a dövlət tərəfindən formalaşdırılan tapşırıqların fərdi müəssisələr tərəfindən yerinə yetirilməsi istiqamətləridir
- IP-a xarici dövlət subyektlərin fəaliyyətlərinin məcmuu göstəricilərini əhatə etməlidir.
- IP-a dövlət və digər subyektlərin fəaliyyətlərinin xətləndirilməsi mexanizmidir.

54 ÜMM 50 mlrd manat, amortizasiya ayırmaları, 2 mlrd manat, dolaylı vergilər 3,0 mlrd manat, sığorta ayırmaları, 1,0 mlrd manat, bölünməmiş mənfəət 5 mlrd manat, əmnfəətə vergi 1 mlrd manat, transfert ödənişləri 1 mlrd manat olub. Milli gəlir –Mg və fərdi gəlir – Fg neçəyə bərabər olar?

- Mg = 48 mlrd, Fg = 39 mlrd
- Mg=52, Fg = 41 mlrd
- Mg = 45 mlrd, Fg = 39 mlrd
- Mg = 45 mlrd, Fg = 37 mlrd
- Mg = 55 mlrd, Fg = 44 mlrd man

55 Ölkə iqtisadiyyatı 3 sahədən ibarət olub, I sahədə məhsul buraxılışının həcmi 30 mlrd manata, aralıq istehlak 16 mlrd manata, II sahədə buraxılış 20 mlrd, aralıq istehlak 15 mlrd manat, II sahədə buraxılış 15 mlrd manat aralıq istehlak 5 mlrd manat olub. ÜDM həcmi tapın:

- 36 mlrd manat
- 30 mlrd
- 65 mlrd manat
- 45 mlrd manat
- 29 mlrd manat

56 Indiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- Fransada
- ABŞ-da
- Kanadada
- Almaniyada
- Xorvatiyada

57 Biznes planının maliyyə planı bölməsində nə əksini tapır:

- satışdan daxilolmalar
- layihənin maliyyələşdirmə mənbələri
- istehsal xərcləri
- material təchizatçısı firmaların siyahısı
- istehsalın zərərsizlik həddi

58 Istehsal planında nə öz əksini tapır:

- satışdan daxilolmalar
- ətraf mühitin mühafizəsi məsrəfləri
- xammal və material alqısı
- istehsal axınları sxemi
- istehsal güclərinin artırılması

59 Müəssisənin strateji planında hansı məsələ öz əksini tapır?

- müəssisənin məqsədi, fəaliyyətinin baza strategiyası
- uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- mühitin əhəmiyyətli biznes-layihələr, kapital qoyuluşu layihələri
- cari xərclərin maliyyələşməsi məsələsi
- risklər

60 Makrosəviyyədə strateji planlaşdırma və proqramlaşdırma işi ilə hansı dövlət qurumu məqğul olmur?

- iqtisadi inkişaf Nazirliyi
- Tarif Şurası
- Maliyyə Nazirliyi və Mərkəzi Bank
- kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
- Səhiyyə və Təhsil Nazirlikləri

61 Strateji təsərrüfat zonası:

- müəssisənin əsas məhsul satışı bazasıdır
- müəssisənin rəqiblərinin çıxmağa hazırlaşdıqları
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olduğu ərazidir
- müəssisənin xammal təchizatı bazarıdır
- müəssisənin çıxmaq istədiyi bazar segmentidir

62 Müəssisənin strateji planlarında nə müəyyən edilmir?

- müəssisənin başlıca məqsədi və uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- məqsədləri reallaşdırmaq üçün zəruri olan resurs təminat
- müəssisənin marketinq strategiyası
- müəssisənin cari sosial layihələri
- strateji idarətmə məsələləri

63 İqtisadi artım:

- müəyyən zaman ərzində adambaşına, yaxud hər nəfər məşğula düşən real ÜDM (ƏD) in artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin natural artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin dəyər ifadəsində artımıdır
- il ərzində əmək məsrəflərinin azalmasıdır
- iqtisadiyyatda mənfəətin ötən ilə nisbətən artımıdır

64 Ekstensiv iqtisadi artım zamanı nə reallaşır?

- ÜDM-in artım tempinin yüksəlməsi
- istehsala əlavə resursların cəlbi
- əmək məhsuldarlığının artımı
- əmək məsrəflərinin artımı
- kapital məsrəflərinin yüksəlməsi

65 Intensiv iqtisadi artım nəyə əsasən reallaşır?

- istehsala əlavə iş qüvvəsinin cəlbi hesabına
- istehsal resurslarından daha effektiv istifadə hesabına
- əlavə istehsal güclərindən istifadə hesabına
- yeni xammal mənbələrindən istifadəyə əsasən
- istehsala yeni investisiyalar hesabına

66 Intensiv iqtisadi artımı hansı amillər şərtləndirmir?

- texnoloji tərəqqi
- məşşab qənaəti
- kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- idarəetmənin təkmilləşdirilməsi
- iş qüvvəsinin təhsil səviyyəsinin artımı

67 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım göstəricisi deyil?

- adambaşına ÜDM

- iş saatına ÜDM buraxılışı
- hər nəfər məşğula ÜDM
- adambaşına dövlət büdcə xərci
- adambaşına məcmu milli məhsul

68 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- istehsal resurslarının zəruri həcmi;
- istehsal amillərinin vəziyyəti göstəriciləri;

69 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- istehsal amillərinin dinamikası göstəriciləri;

70 İndikiativ planın tərkibinə daxildir: Səhv cavab tapın

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- maliyyə resurslarının zəruri həcmi;
- sosial-iqtisadi inkişafa dövlət orqanlarının təsir alətləri;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- istehsal resurslarının zəruri həcmi;

71 Təşəbbüsün ötürülməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur:

- Əksər elmi-tədqiqat işlərinin özəl sektora həvalə edilməsi
- Tədbiqi tədqiqatların bir qisminin dövlətə həvalə edilməsi
- Fundamental tədqiqatların yalnız dövlətin əlində qalması
- Bütün tədqiqat işlərinin dövlət sektorda aparılması
- Bütün tədqiqat işlərinin özəl sektorda aparılması

72 Sadə AR-da xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşmasında daha çox hansı amillər nəzərə alınmalıdır

- Dünya bazarında qızıla olan tələbat
- Dünya bazarında polada olan tələbat
- Dünya bazarında qara metala olan tələbat
- Dünya bazarında ərzaqa olan tələbat
- Dünya bazarında neftə olan tələbat

73 kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı son nəticədə bu sektorda çalışanların ümumi məşğulların 4-6%-nə qədər azalması ilə müşayiət olunur. Yaxın gələcəyə 5 ilə Azərbaycanda da belə bir inkişaf proqnozlaşdırılsa, kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar?

- təxminən 500 min
- təxminən 330 min
- təxminən 400 min
- təxminən 450 min nəfər
- təxminən 270 min nəfər

74 XXI əsrin əvvəllərində ABŞH-da dənli bitkilər üzrə hər hektardan məhsuldarlıq 6,4 ton olub. əgər Azərbaycanda müvafiq məhsuldarlıq planlaşdırılsaydı, mövcud əkin sahəsindən nə qədər məhsul toplamaq olardı?

- 8,8 mln ton
- 5,2 mln ton
- 10,9 mln ton
- 2,6 mln ton
- 3,4 mln ton

75 Azərbaycanda kənd təsərrüfatının müasir inkişafının əsas strateji xətti hansıdır?

- kənd təsərrüfatının bütün sahələrinə dövlət dəstəyi
- hər bir fermerə dövlət dəstəyi
- kənd təsərrüfatının taxılclıq sahəsinə dövlət dəstəyi
- iri istehsalçıların dövlət tərəfindən üstün dəstəklənməsi
- kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına dövlət dəstəyi

76 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının proqnozlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- mənzil əndu
- mənzil fondunun özəlləşdirilməsi
- mənzil fonduna ümumi tələbat
- mənzil tikintisinə kapital qoyuluşları
- mənzil fonduna əlavə tələbat

77 Mənzil fonduna ümumi tələbat necə müəyyənləşir?

- əhalinin perspektiv sayı 1 nəfərə düşən mənzil sahəsi normativi ilə
- şəhər əhalisinin proqnozlaşdırılan sayı və bir nəfərə mənzil sahəsi normativi
- əhalinin perspektiv sayı ilə
- əhalinin sayı və mövcud mənzild fondu göstəricisi ilə
- mövcud mənzil fondu və tələb olunan mənzil fondu göstərici ilə

78 2010-cu ildə ölkə əhalisi 9 mln nəfər olub və növbəti 10 ildə 1%-li təbii artım proqnozlaşdırılır. 1 nəfərə 8 kv m mənzil sahəsini normativ kimi qəbul edib. 2020-ci ilə mənzil fonduna ümumi tələbatı müəyyənləşdirin

- 85 mln kv m
- 67,35 mln kv m
- 79,48 mln kv m
- 57,48 mln kv m
- 47 mln kv m

79 Mənzil fonduna əlavə tələbat necə müəyyən olunur?

- ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla
- mövcud mənzil fondundan yararsız hissəni çıxmaqla
- ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla (mövcud fondun yararsız hissəsini nəzərə almaqla)
- ümumi tələbatdan – evsizlərin tələbatını çıxmaqla
- evsiz əhali üçün tələb olunan sahəni hesablamaqla

80 əhalinin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması mexanizminə aid deyil

- ipoteka qiymətli kağızlarından istifadə
- mənzillərin pulla alqısı
- güzəştli ipoteka mexanizmindən istifadə
- ipoteka kreditləşməsinin genişlənməsi və ipoteka kreditləri faizlərinin kəskin azaldılması
- sosial həssas qruplara dövlət tərəfindən pulsuz ev təminatı

81 2009-cu ildə ölkədə 1480 min kv.m. mənzil sahəsi istifadəyə verilib, 3 il sonra ölkədə mənzil probleminin tam həlli üçün tikinti həcmi nə qədər yüksəltmək lazımdır?

- 2 dəfə
- 2,5 dəfə
- 1,5 dəfə
- 4 dəfə
- tikinti həcmimin artımı ehtiyacı olanların mənzillə təminatın şərtləndirir.

82 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının planlaşdırılmasında təbii artım faktoru ilə birgə hansı göstəriciyə əsaslanmaq zəruridir?

- əhalinin adət-ənənələri
- tikinti sektorunda idarəetmə strukturuna
- əhalinin cins strukturu
- ölkədaxili miqrasiya proseslərinə
- əhalinin təhsil səviyyəsinə

83 əhalinin məişət xidmətlərinə tələbatı proqnozlaşdırılarkən hansı faktora əsaslanmaq lazım deyilir?

- əhalinin sayın dinamikası
- məişət xidmətlərinin qiymət dinamikası
- məişət xidmətləri sferasının təşkilati-hüquqi strukturu
- məişət xidmətləri sferasının inkişaf səviyyəsi
- əhalinin pul gəlirləri

84 Umumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrörəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır.

- Kənd təsərrüfatının və qida sənayesinin dəyişdirilməsi cəhətləri seçilməklə son 30 il ərzində AƏK-nin inkişafındakı tendensiyaların kompleks şəkildə təhlili həyata keçirilir. Daha uzun dövr ərzində (40-50 ilə qədər) AƏK-nin dinamikasında və strukturunda dövrilik açıqlanır.
- Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır.
- İnteraksiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.

85 Umumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrörəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır

- Aparılmış təhlil və müəyyən olunmuş dövrü qanunauyğunluqlar əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır
- İnteraksiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.

86 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- təbii-ekoloji
- tarixi
- texnoloji
- mənəvi sfera
- sosial-siyasi

87 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatın strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsilə (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sisteminə ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- global iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).

88 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- demoqrafik
- global

- təbii-ekoloji
- iqtisadi
- texnoloji

89 Məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansının tərtibi zamanı qruplaşdırmanın əsasında

- təmiz-xalis müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələrr götürülür.
- ümumi müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələr götürülür.
- ümumi sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.
- faktiki işlək sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən faktiki işlək sahələr götürülür.
- təmiz-xalis sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.

90 İcmal maddi balansın əsasında

- sahələrin qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
- müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, istehsalın qruplaşdırılması durur
- sahələrin qruplaşdırılması deyil, müəssisələrin qruplaşdırılması durur
- istehsalın qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
- müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, məhsulların qruplaşdırılması durur

91 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə malikdir:

- əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalının dəyəri son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulun dəyərilə eynidir
- əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir
- bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir
- tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

92 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Səhv cavabı tapın:

- müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin mübadiləsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
- maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
- müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin dövriyyəsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
- maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
- maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,

93 Nə plan hesablamalarının belə sistemi matris formasında, balans modelinin əsas tənliklərindən birinə aid deyil:

- Y – son məhsul vektoru
- E – vahid matris,
- İ – investisiya vektoru
- Y – son məhsul vektoru
- A – Aij texnoloji əmsalları matrisi,

94 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- sahələrarası sektorlararası, sivilizasiyalararası qarşılıqlı əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- qlobal iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü)

95 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- ΔY_i – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının artımı
- Y_i – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,
- Y_{sj} – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,

- ΔMj – j-cu sahədə istehsal güclərinin artımı
- Mj – j-cu sahədə istehsal gücləri,

96 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Cəhv cavabı tapın:

- xalq təsərrüfatının sahə quruluşu,
- maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
- maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
- maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
- maddi nemətlərin yığılımı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,

97 Səhf cavabı tapın. Müəssisənin (firma korporasiya, təsərrüfat birliyi) strateji baş planı aşağıdakı suallara cavab verməlidir:

- perspektivə müəssisənin məqsədləri
- müəssisənin əsas strategiyası və onun alternativləri
- cari və uzunmüddətli məsələlərin nisbəti
- son nəticənin ilkin nəzərdə tutulana uyğunluğu
- daha çox əhəmiyyətli layihələr

98 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı proqnoz rəqəmlərlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı məlumatlarla fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı plan rəqəmlərlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı nəticələrlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı fərziyyələrlə fərqlənir

99 Hökumət bütün növ vergilər üzrə dərəcələrin aşağı salınmasını planlaşdırır. Dövlət büdcə gəlirləri üzrə nə gözlənilir?

- Gəlirlər mütləq azaldılmalıdır
- Gəlirlər sabit qalacaq
- Gəlirlərin artımı baş verməlidir
- Gəlirlərin azalması da, artması da mümkündür
- Gəlirlərin kəskin azalması ehtimalı böyükdür

100 1990-2003-çü illərdə Azərbaycanda su mənbələrinə cirkab suların axıdılması həcmimin 3 dəfə azaldılması nə ilə izah olunur?

- ekoloji təmiz layihələrin tətbiqi ilə
- müəssisə və təşkilatlara sərt cərimələr tətbiqi ilə
- əksər kimya və neft-kimya müəssisələrinin fəaliyyətinin dayanması ilə
- ekoloji qurumların səmərəli fəaliyyəti ilə
- ekoloji mədəniyyətin yüksəlməsilə

101 1990-2005-çi illər ərzində dünyada meşələrin sahəsi ümumi torpaq sahəsinin 31,6%-dən 30,5%-nə qədər azalıb. 2005-çi ildən 2010-çu ilə qədər bu meyl davam edibsə, indii meşələrin sahəsi nə qədər olar?

- 38,2 mln. kv. m.
- 39,5 mln kv. km
- 36 mln kv km
- 40,9 mln kv km
- 37 mln kv km

102 Dünya üzrə atılan zəhərli qazların nə qədərini Azərbaycanın payına düşür?

- 1%
- təxminən 0,1%
- təxminən 2%
- təxminən 2,5%-ni
- təxminən 0,5%-ni

103 Dünya əhalisinin 4%-nin çəmləşdiyi ABŞ-da atmosferə atılan zəhərli qazlar dünya göstəricisinin necə %-ni təşkil

edir?

- 10%
- 20%
- 24%
- 6%
- 4%

104 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən, informasiya və kadr resurslarını cəlb edən, ictimaiyyətlə əlaqə yaradan proqramın xoş imicini (simasını) yaradan direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .
- baş sifarişçini və atrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;

105 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın və onun elementlərinin elmi-texniki səviyyəsinə və elmi təminatlığına cavab verir, onların yerinə yetirilməsinə müəlliflik nəzarətini həyata keçirir
- baş sifarişçini və atrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;

106 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- hakimiyyətin, elm və biznesin aparıcı nümayəndələrini daxil edən, proqramın yerinə yetirilməsi üzrə bütün fəaliyyəti koordinasiya edən və onun nəticələrinə məsuliyyət daşıyan ali, baş Şura;
- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
- baş sifarişçini və atrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;

107 Ölkə əhalisi 10 mln nəfər, büdcə resursu 10 mld manatdır. Regionun k - əmsalı 1,5, əhalisi 1 mln nəfər, vergi resursu 1 mld manatdır. Region nə qədər transfert almalıdır?

- 1 mld manat
- 0 manat
- 0,5 mld manat
- 0,2 mld manat
- 0,4 mld manat

108 Regional inkişafın inteqral proqnozlaşdırma metodu nəyi nəzərdə tutmur?

- hər bir regionun maraqlarının maksimal mümkün himayəsi
- ümumi dövlət maraqları ilə ayrı-ayrı regionların maraqlarının balanslaşdırılmasını
- mərkəzi hakimiyyət maraqlarının mütləq üstünlüyünü
- hər bir region üzrə lazımi analitik məlumatların aşkarlanmasıdır?
- ümumi dövlət və regional problemlərin həllinin uzlaşdırılmasını

109 Regional sosial-iqtisadi inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks model özündə nəyi əks etdirir?

- statik balans modelini, sahələrarası balans metodunu, Forsayt metodunu
- coxfaktorlu regressiya modellərini, statik və dinamik balans modellərini, ekonometrik modelləri, korrelyasiya modellərini
- Forsayt metodunun, barometrik metodu, ekspert rəyi metodunu
- sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini
- sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini

110 Regional inkişafın proqnozlaşma və planlaşdırılmasında statik metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, büdcələrarası saldo
- regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, sahələr üzrə sənaye məhsulunun həcmi
- regional ÜDM, investisiya həcmi, amortizasiya ayırmaları, əmtəə dövriyyəsi
- regional ÜDM, investisiya həcmi, tikinti sifarişlərinin həcmi, məcmu mənfəət
- regional ÜDM, məcmu mənfəət, amortizasiya ayırmaları

111 Regional inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- büdcələrarası saldo
- məhsul buraxılışının həcmi
- investisiyaların həcmi
- tikinti sifarişlərinin həcmi
- regionlararası ticarət saldosu

112 Regionların sosial-iqtisadi inkişafına aid strateji planların və proqramların daha təkmil hazırlanması nəyi tələb edir?

- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları və ekspertlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin üç tərəfin iştirakı ilə həyata keçirilməsi
- planlaşdırma və proqramlaşdırma işinin ekspertlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma işinin bir başa regional idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini

113 Azərbaycanda necə iqtisadi rayon büdcə xərçələrini özə gəlirləri hesabına ödəyir?

- 3 iqtisadi rayon
- 1 iqtisadi rayon
- 5 iqtisadi rayon
- hec bir iqtisadi rayon
- 2 iqtisadi rayon

114 Azərbaycan Respublikasında regional sosial-iqtisadi vəziyyətin qeyri-bərabərliyini azaltmaq üçün hansı tədbirlərdən istifadə edilmir?

- regionla güzəştli
- regionlarda sosial infrastrukturun inkişaf etdirilməsi
- azad iqtisadi zonaların yaradılması
- regionlara vergi güzəştli
- regionlarda istehsal infrastrukturunun dövlət tərəfindən yaxşılaşması

115 Ölkə üzrə məcmu büdcənin həcmi 10 mld manatdır. Ölkə əhalisi 10 mln nəfərdir. Regionun əhalisi 1 mln, xüsusi əmsali k- 1,5 olarsa, regiona tələb olunan resursu müəyyən edin:

- 2 mld manat
- 1 mld manat
- 1,5 mld manat
- 1,2 mld manat
- 0,6 mld manat

116 Regionun tələb edilən büdcə resursu T, sadə öz büdcə resursu BR olarsa, transfert həcmi - TH-i hansı formul müəyyən edər?

- TH=BP-T

$$TH = \frac{T}{BR}$$

- TH=T x BP
 TH=T-BP
 TH=T+BP

117 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
 iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
 iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal (hesablanmış) və real (istehlak qiymətləri indeksini nəzərə almaqla) əmək haqqı;
 ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
 hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;

118 Ölkə əhalisi – \bar{O} , region əhalisi R , orta ölkə üzrə büdcə B_0 , region əhalisinin xüsusi əmsalı k olarsa, tələb olunan resurs hansı düsturla müəyyənləşməlidir?

$Q = \sum B \cdot \bar{O} \cdot R \cdot K$

$T = \frac{\sum B_0}{\bar{O}} \cdot R \cdot K$

$T = \frac{\sum B_0}{\bar{O}} \cdot \frac{R}{K}$

$T = \frac{\sum B}{\bar{O} \cdot R} \cdot K$

$T = \frac{\sum B_0}{R} \cdot \bar{O} \cdot K$

119 Bazarda x məhsuluna tələbat artmaqdadır və bu məhsul istehsalı ilə bir necə müəssisə məşğul olur. Z müəssisəsi innovasiyaya 0,5 mln manat xərcləməyi və daha ucuz məhsul istehsalını planlaşdırır. Ekspert rəylərinə görə innovasiyanın yayılması müddəti 3 ildir və bundan başqa I il Z müəssisəsi 300 min, II il 250 min, III il 150 min əlavə mənfəət əldə edəcək. Innovasiya tətbiqinin effektivliyini müəyyənləşdirin

- 250 min manat
 92 min manat
 700 min manat
 effekt yoxdur
 200 min manat

120 İqtisadi region nədir?

- təbii-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
 təbii-iqlim, iqtisadi-siyasi əlamətlərinə görə fərqlənən ərazidir
 təbii-iqlim, iqtisadi-sosial xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
 təbii-coğrafi, iqtisadi, resurs təminatı, sahibkarlıq və investisiya mühiti və s. Əlamətlərinə görə fərqlənən, tərkib elementlərinin vahid və tamlığına əsaslanan ərazidir
 təbii, əmək və digər resurslarla təminatına görə fərqlənən ərazidir

121 Regional siyasətin məqsədinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- regionun gəlirinin digər regionlarla bölüşdürülməsi
 regionların iqtisadi potensialının inkişaf etdirilməsi
 bütün ölkə üzrə təminat verilmiş yaşayış standartlarının təmini
 regionlardan orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi
 regionların istehsal üzrə optimal ixtisaslaşdırılması

122 Regional inkişafın planlaşdırılmasında.....

- yalnız məqsədli proqramlardan istifadə olunur
- strateji, indikativ planlaşdırmadan və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- yalnız indikativ planlaşdırma metodundan istifadə olunur
- strateji planlaşdırma və məqsədli proqramlaşdırmadan istifadə edilir
- indikativ planlaşdırma və məqsədli proqramlardan istifadə edilir

123 Azərbaycan Respublikası regionlarının 2004-2008-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramının əsas vəzifələrinə sadalananlardan hansı aid deyildir?

- regionlarda sosial və istehsal infrastrukturunu inkişaf etdirmək
- yeni iş yerləri açmaq
- yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq
- regionlarda investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq
- ölkədaxili miqrasiyanın qarşısını almaq

124 ərazi və əhalisinə görə Azərbaycanın ən böyük iqtisadi rayonu hansıdır?

- Aran
- Abşeron
- Gəncə-Qazax
- Şəki-Zakatala
- Lənkəran

125 Regionların inkişafının strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?

- regionlarda yerli ödənişlərin mütləq və nisbi həcmi
- regional investisiyaların mütləq və nisbi həcmi
- regionda adambaşına ÜDM
- regionun demoqrafik göstəriciləri
- region əhalisinin səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təminatı

126 Regional inkişafın strateji bazası olan regional sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması mərhələsinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- regional proqnoz göstəricilərinin təhlili
- dövlətin ümumi inkişaf planı daxilində regionların sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin müəyyən edilməsi
- regional inkişaf göstəricilərinin ilkin proqnozlarının hazırlanması
- məqsədli proqramların hazırlanması
- 10 illik retrospektiv göstəricilərinin təhlili

127 Regional inkişaf proqnozlaşdırılması zamanı hansı qrup göstəricilərdən istifadə edilmir?

- regionun xüsusiyyətlərinə müvafiq region inkişaf indikatorları
- ekspert qiymətləndirilməsi yolu verilən ssenari göstəriciləri
- baza ilinə aid giriş göstəriciləri
- 10 il öncəki retrospektiv göstəricilər
- proqnozlaşdırma dövrünün sonuna olan çıxış göstəriciləri

128 Donor-region nədir?

- yüksək büdcə gəlirinə malik olan region
- güclü iqtisadiyyata malik region
- zəngin ehtiyatlara malik region
- gəliri xərclərini ödəməyən və buna görə mərkəzi hökumətdən vəsait alan region
- zəngin ehtiyatlara malik olmayan region

129 Reipesient region nədir?

- yüngül sənaye regionu
- təbii və əmək resursları ilə zəngin olmayan region
- zəif iqtisadiyyata malik olmayan region
- gəliri xərcindən çox olan region
- aqrar region

130 Vertikal maliyyə tarazlaşdırılması.....

- regionlarda hər nəfərə düşən maliyyə xərclərinin bərabərləşməsidir
- hər bir regionun bərabər həcmdə transfert almasıdır
- Mərkəzi büdcədən verilən transfertlərin həcmnin ayrı-ayrı regionların transfert gəlirlərinin cəminə bərabər olmasıdır.
- bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transferidir
- hər bir regionun ehtiyacına mütənasib transfert olmasıdır

131 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (10% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 10 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri

132 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- ev təsərrüfatlarının faktiki istehlakı (alınan öz təsərrüfatında istehsal olunan əmtəə və xidmətlərin dəyərini, həmçinin alınan sosial transfertlərin və güzəştləri)
- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;

133 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqləşmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- dövlətin milli iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ÜDM, ÜMM eləcə də onların vacib struktur elementlərinin miqyası və artım tempi;

134 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqləşmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

135 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqləşmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisadi inkişafın resurs bazası – investisiyalar və onların mənbələri;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

136 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqləşmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisadi inkişafın resurs bazası – əmək və təbiət;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.

137 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- iqtisadi inkişafın resurs bazası – elmi texniki potensial;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

138 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- material tutumu tutumudur;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

139 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- Milli iqtisadiyyatın effektivliyidir;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

140 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- əmək məhsuldarlığıdır;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

141 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- fond tutumu tutumudur;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

142 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

143 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- qiymət dinamikası;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

144 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- inflyasiya parametrləri;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

145 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- inkişafın maliyyə bazası – pul aqreqləri.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;

146 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- inkişafın maliyyə bazası – valyutaların məzənnələri.
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

147 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- inkişafın maliyyə bazası – büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;

148 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- demoqrafik – əhəlinin sayı və dinamika sürəti, onun quruluşu, miqrasiya prosesləri;
- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi

149 əhəlinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- hesablanmış və real təqaüdlərin orta həcmi;
- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;

150 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- iqtisadi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi

151 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- sosial-siyasi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

152 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır

- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- mənəvi sfera - sosial mədəni strukturun üstünlüyü, mədəniyyət, elm, kəşf təhsil cəmiyyətinin mənəvi vəziyyətinin inkişaf səviyyəsi, dini həyatın fəallığı və onun cəmiyyətə təsiri, ideoloji vəziyyət, sivilizasiya dəyərləri sistemi.
- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi

153 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- əhalinin pul gəlirləri – nominal, real və əhalinin hər nəfərinə düşən, əmək haqqı, təqaüd və digər sosial ödəmələr, sahibkarlıq fəaliyyətindən və mülkiyyətdən gəlirlər; sərəncamda olan pul gəlirləri – məcburi ödəmələri və üzvlük haqqlarını çıxmaqla;
- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;

154 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti)

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi

155 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- təbii-ekoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi.
- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi

156 Üfüqi büdcə tarazlaşdırılması.....

- bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transfertidir
- hər bir regionun eyni həcmdə transfert olmasıdır
- ayrı-ayrı regionların büdcə xərcləri üzrə differensasiyanın aradan qaldırılmasıdır
- hər bir regionun büdcə xərclərinin artırılmasıdır
- hər bir regionun büdcə xərclərinin itticarındır

157 Büdcə təyinatlı modelində istifadə edilən k əmsalı nəyin əsasında müəyyənləşir?

- transfert alan regionun ərazisinə əsasən
- transfert alan region və ya yaşayış məntəqəsinin iqtisadi inkişaf səviyyəsi əsasında
- region əhalisinin yerli xüsusiyyətləri əsasında
- transfert alan ərazi vahidinin şəhər və ya digər yaşayış məntəqəsinə mənsub olması əsasında
- transfert alan regionun əhalisinin sayı əsasında

158 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- 1 səviyyəli informasiya,
- mikroorqanizmlərin genetik mühəndisliyi,
- mikroelektronika, mikroprosessor texnikası
- ev informasiya sistemləri,
- biotexnologiya

159 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- elmin komp yuterləşdirilməsi,
- məlumat bazaları
- internet informasiya sistemləri,
- qlobal tibbi informasiya sistemləri
- qeyri istehsalat sferasının texnologiyaları

160 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- istehsal üsullarının dəyişməsi
- əmtəələrin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsində elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- investisiyaların inkişafının dəyişməsi
- xidmətlərin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu

161 Müəssisə 2 alternativ layihədən birini seciməlidir. Hər iki layihə üzrə xərclər 10 mln manat planlaşdırılıb. Layihələrə sərf olunacaq kapitalın dəyəri 10%-dir. Layihələr 1 ilə gercəkləşəcək. növbəti ildə birinci layihə üzrə 5 mln, ikinci layihə üzrə 4mln pul axını planlaşdırılır. Sonrakı ildə birinci layihə 6 mln, ikinci layihə 7 mln pul axını vəd edir. Sonuncu ildə birinci layihə üzrə 5 mln ikinci layihə 5,5 mln pul daxil olması planlaşdırılır. xalis cari dəyər metodu əsasında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edin.

- Birinci layihə üzrə XSD 4 mln, ikinci layihə üzrə 3 mln manat
- Birinci layihə üzrə XCD 3,26 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln

- Birinci layihənin XCD-si 3,26 mln, ikinci layihənin XSD-si 3,4 mln manat
- Birinci layihə üzrə XSD 3,3 mln, ikinci layihə üzrə XSD 4,1 mln manat
- Birinci layihə üzrə XSD 3,0 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln

162 Müəssisə 2 layihə planlaşdırır. Hər iki layihə üzrə məsrəflərdən 10 mln manatdır. İkinci layihə növbəti 3 ildə hər il 5mln manat, ikinci layihə hər il 5,3 mln manat pul daxil olması vəd edir. Birinci layihə üzrə maliyyə kapitalının dəyəri 10%, ikinci layihə üzrə 12%-dir. Layihələrdən hansının nə qədər səmərəli olduğunu xalis cari dəyər metodu əsasında müəyyən edin.

- İkinci layihə birincidən 0,3 mln manat səmərəlidir.
- Hər iki layihə üzrə effektivlik eynidir.
- Birinci layihə ikincidən 0,3 mln manat çox səmərəlidir.
- Birinci layihə ikincidən 1mln manat səmərəlidir
- İkinci layihə 0,9 mln manat səmərəlidir.

163 Layihə üzrə məsrəflər 12,7 mln manatdır. Layihə növbəti 3 ildə Hər il 5,5 mln manat pul daxil olması vəd edir. Layihənin daxili mənfəət normasını müəyyənləşdirin.

- 14%
- 12%
- 10%
- 15%
- 11%.

164 Layihənin məsrəfi 10 mln manat, istifadə olunan kapitalın dəyəri 10%, 3 il ərzində hər il pul daxil olmaları 5 mln manat planlaşdırılır. Layihənin rentabellik indeksini müəyyən edin.

- 1,4
- 1,5
- 1,24
- 1,6
- 1,1

165 Layihənin maliyyələşdirilməsi üçün 30% borc kapitalındakı, 30% səhm buraxılışı hesabına maliyyədən, 40% müəssisənin mənfəətdən istifadə planlaşdırılır. Borc kapitalının dəyəri 15%, səhmdar kapitalının dəyəri 10%, bölünməmiş mənfəətin dəyəri 17%-dir. Layihə kapitalının dəyərini müəyyələşdirin

- 14,3%
- 10%
- 15%
- 15,6%
- 17%

166 Müəssisə investisiya layihəsini reallaşdırmaq üçün 15% dərəcə ilə kredit əldə edir. Mənfəətdən verginin 20% olduğunu nəzərə alıb, borc kapitalının dəyərini müəyyən edin.

- 13%
- 10%
- 15%
- 12%
- 11%

167 Korparasiyanın əhmiyyətinin β əmsalı 0,8 dir. Dövlət xəzinə istiqrazları üzrə gəlirlilik 5%, qiymətli kağızlar bazarı üzrə orta gəlirlilik 15%-dir.

- 20%
- 16%
- 10%
- 9%
- 13%

168 Risk nədir?

- itki və zərərlərə səbəb olan hadisələrin başverməsi ehtimalı
- Itki, zərər
- qeyri-müəyyənlik
- təhlükəli şərait
- əlverişsiz şərait

169 Sadalananlardan hansı Azərbaycanda investisiya risklərinə aid deyil

- müəssisədaxili risk
- kriminal riski
- hazır məhsulun qiymət riski
- istesal faktorlarının qiymət riski
- bazardakı tərəddüdlər

170 Layihə riski hansı metodla qiymətləndirilmir?

- qərarlar ağacının təhlili
- »monte-karlo»
- həssaslığın təhlili
- xalis cari dəyər metodu.
- ssenari təhlili

171 Sadalananlardan hansı ABŞ-nın elmi-tədqiqat prioritetlərinə aid deyil:

- Nanotexnologiyalar
- Qlobal informasiya şəbəkələri
- İqlim dəyişmələri
- Neft-kimya tədqiqatları
- Antiterror xarakterli tədqiqatlar

172 Sadalananlardan hansı makroinnovasiya strategiyalarına aid deyil:

- Texnoloji ixrac
- Təşəbbüsün ötürülməsi
- Mərhələli bölgü
- Texnoloji qapalılıq
- Texnoloji idxal

173 Ölkənin elmi-tədqiqat sferasının vəziyyətinin qiymətləndirilməsində hansı göstərici çox az əhəmiyyətə malikdir

- Elmi kadr heyətinin gender strukturu
- Elmi-tədqiqat məsraflərinin ÜDM-də payı
- Patentlərin sayı
- Elmi kadr heyətinin yaş strukturu
- Hərbi xarakterli elmi-tədqiqat məsraflərinin həcmi

174 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemində aid deyil

- investisiya təlatümü,
- investisiya dəyişmələri,
- innovasiya dəyişmələri,
- investisiya riskləri
- innovasiya təlatümü,

175 altıncı texnoloji sistemin strukturuna aid deyil

- qlobal informasiya şəbəkələri
- insan və heyvanların genetik mühəndisliyi
- nanotexnologiyalar
- səviyyəli informasiya,
- alternativ energetika

176 x layihəsinin risklərinin ekspert qiymətləndirilməsinə görə 10% ehtimalla layihənin xaric cari dəyəri (xCD) 60 mln manat, 70% ehtimalla 50 mln manat, 20% ehtimalla 30 mln manat olacaq. Layihənin gözlənilən qəbul ediləcəyini müəyyən edin.

- 35 mln manat
- 40 mln manat
- 140 mln manat ,
- 45 mln manat
- 47 mln manat.

177 Layihə xərcləri 10 mln, hər il 5 mln olmaqla üç il ərzində 15 mln manat satış həcmi planlaşdırılır. Dəyişən xərclər satış həcmindən 50%-dir. Satış həcmi 10% azalanda, dəyişən xərclər 10% artanda layihənin xalis cari dəyəri nə qədər azalır?

- hər iki halda XCD sabit qalır.
- hər iki halda layihənin XCD-si 0,27 mln azalır
- satış həcmindən 10% azalması XCD 1,5 mln. manat, dəyişən xərclərin 10% artması XCD-ni 1,2 mln manat azaldar.
- satış həcmi 10% azalanda Xcd 1,35 mln manat, dəyişən xərclər 10% artanda XCD 1,68 mln manat azalır.
- hər iki halda XCD 1,43 mln manat azalır

178 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- Heç biri
- Hamısı
- icra edici aparatlara
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- sifarişçilərə

179 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır

- Hamısı
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- elmi rəhbərlərə (baş və birinci konstruktorlara);
- Heç biri
- icra edici aparatlara

180 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- Hamısı
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- icra edici orqanlara
- Heç biri
- icra edici aparatlara

181 2010 –cu ildə ölkənin valyuta ehtiyatları 20 mld dollar olub. 2015ci ildə cari əməliyyatlar üzrə saldonun 10 mld manat təşkil edəcəyi planlaşdırılır.kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatlı saldo 5mld planlaşdırılır.2015-ildə valyuta ehtiyatları neçə olar (1man =1,25dollar)

- 9,5 mld dollar
- 8,75 mld dollar
- 18,75 mld dollar
- 28,75 mld dollar
- 26,25 mld dollar

182 əgər tədiyyə balansının cari hesabı üzrə nisbət saldo planlaşdırılırsa

- Ölkəyə kapital axının baş verəcəyi də nəzərə alınmalıdır
- Valyuta ehtiyatlarının stabilliyi gözləniləndir
- Ölkədən xalis kapital axının baş verməsi gözləniləndir
- Xalis valyuta ehtiyatlarının sürətlə artımı gözləniləndir.
- Heç bir cavab düz deyil

183 Cari əməliyyatlar üzrə defisit əsasən nəyin hesabına maliyyələşdirilir?

- Ticarət kreditləri hesabına
- Birbaşa xarici investisiyalar hesabına
- Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları hesabına
- Xalis kapital axını hesabına
- Xarici portfel investisiyalar hesabına

184 Real valyuta kursları

- Milli valyutaların avropaya nisbətidir.
- Ölkə hökuməti tərəfindən müəyyən edilən kursdur.
- Milli valyutaların digər ölkələr valyutalarına dəyişməsi nisbətidir.
- Fərqli ölkələrdə istehsal olunmuş məhmulaların nisbi qiymətidir.
- Milli valyutaların ABŞ dollarına nisbətidir

185 Hansı halda xarici valyutanın kursunun yüksəlməsi baş vermir?

- Ölkədə faiz dərəcələri aşağı düşəndə
- Xarici ölkədə pul təklifi azalanda
- ölkədə pul təklifi artanda
- Xarici ölkədə faiz dərəcələri yüksələndə
- Xarici ölkədə ÜDM-in mütləq azalması baş verəndə

186 Tədiyyə balansında cari əməliyyatlar üzrə mənfi saldo planlaşdırılır. Bu halda xarici valyutanın kursu.

- Tərəddüdə məruz qalacaq
- Azalacaq.
- Artacaq.
- Heç bir cavab düz deyil.
- Sabit qalacaq

187 Ölkənin tədiyyə balansında kapital hesabı balansı üzrə mənfi saldo planlaşdırılır və buna görə də mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının azalması zərurəti yaranır.Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarından istifadə ölkə iqtisadiyyatından inkişafında nə təsir göstərəcək?

- Xarici məhsulların ölkə bazarına daxil olma imkanların artmaqla,millı istehsalçılara zərbə vurur
- Pul bazarında xaric valyuta təkliflərinin artması, milli valyuta təklifinin nisbi və ardıcıl olaraq, iqtisadi artımın yavaşmasına səbəb olur.
- Bazarda valyuta təklifinin artması milli pul vahidinin mövqeyini gücləndirməklə iqtisadi inkişafı stimullaşdıracaq.
- Heç bir cavab düz deyil

- Valyuta qeyri-stabilitliyi yaratmaqla, iqtisadiyyatda böhranı səbəb olur

188 2015-ci ildə cari əməliyyatlar hesabı üzrə 20 mld müsbət saldo planlaşdırıb.kapital transfertlər üzrə daxilolma və .dənişlər 0-olacaq. Birbaşa investisiya daxilolması 5mld dollar, məxarici 3mld dollardır. Portfel investisiya məxarici 2,5mld dollar, daxilolması 1,5 mld dollar planlaşdırılır Digər investisiyalar üzrə saldo – 0,5 mld dollardır. Ehtiyat aktivlərin dəyişməsinə nə qədər planlaşdırmaq olar?

- 22,5 mld dollar
 -17,5 mld dollar
 -22,5 mld dollar
 17,5 mld dollar
 -25 mld dollar

189 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika
 layihənin iştirakçıları
 layihənin icraçıları və həmicraçıları
 maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

190 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihənin yerinə yetirilməsi üçün resurslar
 layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
 layihənin iştirakçıları
 maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları

191 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 layihənin iştirakçıları
 maliyyələşdirmə mənbələri və maliyyə axınları
 maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

192 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 layihənin iştirakçıları
 risklər və onların minimumlaşdırılması
 maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

193 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- konturlar üzrə mimimum hesablamaları
 müəyyən blokun layihələri üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
 İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
 altproqramlar üzrə mimimum hesablamaları

194 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- konturlar üzrə mimimum hesablamaları
 altproqramlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
 İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
 altproqramlar üzrə mimimum hesablamaları

195 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- konturlar üzrə minimum hesablamaları
- konturlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- altproqramlar üzrə minimum hesablamaları

196 Tədqiqat və idarəetmə konturlarının konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- layihənin iştirakçıları;
- layihənin yekun nəticələrinin (məhsulun) məzmunu, rəqabətqabiliyyətliyi
- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt

197 Tədqiqat və idarəetmə konturlarının konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnologiyası
- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- layihənin iştirakçıları;
- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları

198 Tədqiqat və idarəetmə konturlarının konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- layihənin iştirakçıları;
- layihənin reallaşdırma effektivliyi (kommersiya layihələri üçün – zaman amilinin nəzərə alınması ilə özünüödəmə müddəti).
- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

199 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimlənir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcmünün müəyyənləşdirilməsidir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

200 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimlənir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

201 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir (bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir);
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

202 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

203 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

204 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcminin müəyyənəndirilməsidir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

205 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- konturlar üzrə minimum hesablamaları
- İntegral biznes-plan tam şəkildə milli proqram (milli layihə) üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- İntegral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir
- altproqramlar üzrə minimum hesablamaları

206 Dövlət büdcəsinin gəlirlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- nəqliyyat vasitələrinin texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan rüsum
- gəlir vergisi
- ƏDV
- dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar
- Həmkarlar İttifaqına ödənişlər

207 Dövlət büdcə xərclərinin strateji proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında hansı amil daha üstün rol oynayır?

- texnoloji faktor
- sosial faktor
- demoqrafik faktor
- hərbi faktor
- siyasi faktor

208 Sadlananlardan hansı dövlət büdcə xərclərinə aid deyil?

- ARDNŞ tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər
- müdafiə xərcləri
- Təhsil xərcləri
- Milli Məclisin saxlanma xərcləri
- Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər

209 Dövlət büdcəsinin xərclərinin planlaşdırılmasında hansı metodlardan daha çox istifadə olunur?

- birbaşa hesablama metodu
- yalnız normativ metod

- normativ, program- məqsədli və birbaşa hesablama metodu
- hec birindən
- program-məqsədli metol

210 Sadalananlardan hansı program məqsədli metod əsasında planlaşdırılmır?

- dövlət ali təhsil müəssisəsinin xərclərini planlaşdırılarda
- dövlət hesabına xaricə təhsil almaga göndərilən tələblərə məsrəfləri planlaşdırarkən
- xroniki xəstələrin pulsuz dərman təminatına məsrəfləri planlaşdırarkən
- Ali Təhsil sisteminin baloniya prosesinə keçidi ilə bağlı məsrəflər planlaşdırılarda
- ölkənin icməli su təminatının yaxşılaşdırılmasına məsrəflər planlaşdırılarkən

211 Təhsil səviyyə və s. xərclərin planlaşdırılmasında istifadə edilən xətti modeldə – $y=ax_1+ax_2+\dots+ax_n$ modelində a nəyi. x nəyi ifadə edir?

- a – əmək ehtiyatlarına aid olmayanlara düşən büdcə xərci, x – işsizlər
- a – hər nəfərə normaiv xərc, x – konkret dövlət xidmətindən istifadə edən əhali sayını
- a – hər nəfərə düşən normativ xərci, x – ümumi əhali sayını
- a – normativ xərclər, x – iqtisadi fəal əhali
- a – adambaşına büdcə xərci, x – məşgul əhalinin sayı

212 Ölkə orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər bir sinfin həftəlik dərs yükü 30 saat, hər bir müəllim üçün qanun üzrə həftəlik dərs yükü 18 saatdır. Müəllim sayına tələbatı müəyyənləşdirin.

- 250 min nəfər
- 60 min nəfər
- 120 min nəfər
- 200 min nəfər
- 140 min nəfər

213 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir:

- operativ planlaşma
- indikativ planlaşma
- firma daxili planlaşma
- etimallığa əsaslanan təhlil
- taktiki planlaşma

214 Stratejiya firmanın funksional şöbələri və xidmətləri tərəfdən işlənib hazırlanır:

- fərqləndirmə strategiyası
- qısa müddətli strategiya
- instrumental strategiya
- tənzimləmə strategiyası
- idarəetmə strategiyası

215 Keçmişə istiqamətlənmiş planlaşdırma:

- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- taktiki planlaşma
- operativ planlaşma
- qeyri-aktiv planlaşdırma

216 Müasir dövrdə istiqamətlənmiş planlaşma:

- cari planlaşma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- qeyri-aktiv planlaşdırma
- operativ planlaşma

217 Gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşma:

- taktiki planlaşma

- perspektiv planlaşma
- qeyri-aktiv planlaşdırma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma

218 Planlaşmanın əsas metodlarından biri aşağıdakılardır:

- obyektlərə nəzarət
- ekstropolyasiya
- balans
- morfoloji analiz
- ekspert

219 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ekstropolyasiya
- obyektlərə nəzarət
- statistik təcrübə metodu
- morfoloji analiz
- balans

220 2011-ci il təhsil ilinin əvvəlinə ölkədə orta məktəblər üzrə sinif sayı 100 min olub. Təhsil ilinin sonuna sinif sayı 120 minə yüksəlib. Maliyyə ili üçün sinif sayını necə planlaşdırmaq lazımdır?

- 115
- 100 min
- 106666
- 110 min
- 120 min

221 əgər əhalinin orta gəlirləri dinamik yüksəlsə iqtisadiyyatın strukturunda hədəsi dəyişmələri planlaşdırmaq mümkündür?

- uzunmüddətli istehlak mallarına və xidmətlərə tələbatın yüksələcəyini və bu sahələrdə yüksək artımı
- toxuculuq sənayesində artımı
- yeyinti sənayesində artımı
- hasilat sənayesində artımı
- kənd təsərrüfatının ÜDM-dəki payının nisbi yüksəlməsini

222 Struktur planlaşdırılmasının iterasiya rejimində hazırlanması nəyi nəzərdə tutur?

- ayrı-ayrı sahələr üzrə istehsal həcminin müəyyənlişməsi və bu əsasda makroiqtisadi göstəricilərin planlaşdırılması
- ayrı-ayrı sahələrin məhsullarına tələbatın müəyyənlişməsi
- ayrı-ayrı sahələr üzrə resurs tələbatının müəyyənlişməsi və bu əsasda məcmu resurs tələbatının planlaşdırılması
- sahə göstəricilərinin ayrı-ayrı alt sistem göstəriciləri ilə uzlaşdırılması
- makroiqtisadi göstəricilərin struktur göstəriciləri ilə və ardıcıl olaraq sahənin ayrı-ayrı alt sistemləri göstəriciləri ilə uzlaşdırılması əsasında plan göstəricilərinin müəyyənlişdirilməsini

223 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasının əsas vasitəsi hansıdır?

- indikativ planlaşdırma
- sahələrarası balans metodu
- direktiv planlaşdırma
- proqramlaşdırma
- direktiv planlaşdırma

224 ETT nəticələri sahələrarası balans üzrə çoxvariantlı hesablanmaları hansı səbəbdən şərtləndirilir?

- ETT-nin inkişafı əlavə resurs cəlbini tələb etdiyindən
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə xammal məsrəfi azaldığından
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə düşən material məsrəfi azaldığından
- ETT nəticələrinin məhsul vahidinə resurs məsrəfini və ardıcıl olaraq texnologiya əmsalları azaltmaq ehtimallarından
- ETT nəticələrinin əmək resurslarına qənaətə imkan yaratdığından

225 Milli proqramların təminatının ən vacib elementi hansılardır?

- biznes-planlar hazırlanması, prioritetlərin müəyyənəşdirilməsi
- normativ-hüquqi baza, informasiya, kadr
- proqramın tədqiqat-konstruktor və investisiya istiqamətlərinin müəyyənəşdirilməsi
- informasiya, prioritetlərin müəyyənəşdirilməsi
- normativ-hüquqi baza, biznes-planların hazırlanması

226 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- perspektiv müddətə son tələbin əsas komponentlərinin, həmçinin ölkə təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrində məhsul buraxılışı və resurs məsələsi göstəricilərinin müəyyənəşdirilməsi
- sənayenin ayrı-ayrı sahələri üzrə perspektiv məhsul və məsrəf göstəricilərinin müəyyənəşdirilməsini
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə məhsul buraxılışı həcmələrinin müəyyənəşdirilməsini
- son tələbin əsas komponentləri üzrə perspektiv miqdarının müəyyənəşdirilməsinə
- iqtisadiyyat sahələri üzrə əmək və kapital resurslarına olan perspektiv tələbatın həcmünün müəyyənəşdirilməsini

227 İqtisadiyyatın struktur proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına olan əsas tələblərdən biri:

- proqnozlaşdırmanın ekspert qiymətləndirilməsi metodundan əsaslandırılmasıdır
- planlaşdırmanın direktiv xarakterdə olmasıdır
- planlaşdırmanın normativ metroda əsaslanmasıdır
- ayrı-ayrı sahələrin inkişafı ilə bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf fərdləri arasındakı qarşılıqlı əlaqənin nəzərə alınmasıdır
- planlaşdırmanın indikativ xarakterdə olmasıdır

228 İqtisadiyyatın strukturunun strateji planlaşdırılması ilk mərhələsində hansı məsələ həllini tapır:

- sənaye sahələrinin inkişaf templəri müəyyən edilir
- iqtisadiyyatın zəruri sahə strukturunun formalaşması üçün lazım olan istehsal resurslarının həcmi və tərkibi müəyyən olunur
- iqtisadi inkişaf tələbatlarına uyğun olaraq ölkə iqtisadiyyatının sahə strukturu müəyyənəşdirilir
- bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının resurslara olan tələbatı müəyyənəşdirir
- ayrı-ayrı sahələrin inkişaf templəri müəyyən olunur

229 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım modeli deyil?

- Xarrod-Domaz modeli
- Modilyani-Miller modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- Artur Lyus modeli
- Solon modeli

230 Gələcək 10 il müddətində ÜDM-də sənayenin payının 40%-dən 20%-ə qədər azaldılması planlaşdırılır. Sənayedə yaradılan əlavə dəyərin mütləq həcmi necə dəyişəcək?

- mütləq azalacaq
- mütləq artacaq
- artma və ya azalma mütləq deyil
- azalma ehtimalı böyükdür

231 Sadalananlardan hansı önlayıcı göstəricilərə aiddir?

- orta işsizlik müddəti,
- orta bank faiz dərəcəsi,
- məşğulları sayı
- Tikintiyə yeni icarələrin indeksi.
- komməriya bərcələri,

232 Sadalananlarda hansı geçikmiş göstəricilərə aiddir

- istehlak kreditin fərdi gəlirə nisbəti
- istehlak malları üçün yeni sifarişlər
- sənaye istehsalı indeksi
- materialların qiymətinin dəyişməsi
- səhmlərin qiyməti indeksi

233 Delfi metodu nəyə əsaslanır.

- bir neçə ekspertin rəyinə
- bir neçə min nəfər ekspertin rəyinə
- yüz ekspertin rəyinə
- 1000 nəfər ekspertin rəyinə
- əsas on ekspert tərəfindən makroiqtisadi göstəricilərin təhlili əsasında hazırlanmış rəyə

234 əgər diffuziya indeksi 70%-dirsə iqtisadiyyatda nə gözlənilir

- iqtisadiyyatın stabilləməsi
- istehsalın qismən ixtisası
- iqtisadiyyatın tənəzzülü
- iqtisadi artım
- istehsal həcmının dəyişməməsi

235 SWOT analizdə nə öyrənilir?

- firmanın zəif tərəfləri
- firmanın inkişaf imkanları
- firmanın güclü tərəfləri
- siyasi risklər
- firmadaxili risklər

236 Makroiqtisadi planlaşdırmada hansı metoddan istifadə olunur?

- rentabellik indeksi
- balans metodu
- ekonometrik metod
- normativ metodu
- trend metodu
- normativ metod

237 2011-ci ildə ÜDM 40 mld manatdırsa, sabit ekstrapolyasiya metoduna görə 2012-ci ildə ÜDM-in həcmi nəyə bərabər olar?

- 45 mld manata
- 40 mld manata
- 35 mld manata
- 39 mld manata
- 42 mld manata

238 Hansı formul proporsional dəyişən ekstrapolyasiya metodunu xarakterizə edir:

$Q = f(\Delta C, g_0, g_1, g_j, E, V)$

- $Y_{t+1} = Y_t - K$
- $Y_{t+1} = Y_t + K$
- $Y_{t+1} = Y_t + k \cdot \Delta_{t-1}$

$Y_{t+1} = Y_t + \frac{\Delta Y}{K}$

239 2011-ci ildə ÜDM= 40 mld manat, k=1,5 olarsa, proporsional dəyişən ekstrapolyasiya modelinə görə 2012-ci ildə ÜDM həcmi nəyə bərabər olar?

- 46 mld manat
- 44 mld manat
- 42 mld manat
- 47 mld manat
- 45 mld manat

240 Zaman sıraları nədən təşkil olunur:

- müvafiq mərhələlərə uyğun olan müxtəlif göstəricilərdən
- 5 illik məhsul istehsalı göstəricilərindən,
- üç illik məhsul satışı göstəricilərindən,
- 6 illik artım templəri göstəricilərindən.
- 10 illik qiymət göstəricilərindən

241 Zaman sıralarında hansı variasiya mənbələri var?

- Trend
- trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr,
- trend, mövsümi dəyişmələr,
- mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr.
- trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr, siyasi-qeyri-stabillik

242 Müəssisə 2010-cu ilin 1 kvartalında 190 min, 2-ci kvartalda 370 min, 3-cü kvartalda 300 min, 4-cü kvartalda 220 min manatlıq, 2011-ci ilin 1 kvartalında isə 280 min manatlıq məhsul satıb. 2010-cu ilin 3-cü kvartalı üçün mövsümi indeks neçə olar?

- 0,84
- 1,2
- 1,07
- 0,96
- 0,76

243 Barometrik metoda görə gələcək...

- bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz
- uzunmüddətli tarixi dövrün təhlili əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- uzunmüddətli tarixi dövr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz.
- ehtimal olunan elmi-texniki yeniləşmələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər.

244 Sadalananlardan hansı üst-üstə düşən göstəricilərə aid deyil?

- məşğulların sayı,
- dövriyyədə olan pul kütləsi,
- fərdi gəlirlər
- istehsal və ticarət həcmi.
- sənaye istehsalı indeksi,

245 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- meşə xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- 4. iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

246 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- mineral xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

247 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul əqrəqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

248 Nəyə görə ASK-nın inkişafının strateji planlaşdırılmasında uzunmüddətli retrospektiv göstəricilər təhlil edilməlidir?

- hazırlanan plan və proqramların informasiya əsasının zənginliyi üçün
- ASK inkişafının yerli xüsusiyyətlərinin müəyyənəlməsi üçün
- ASK inkişafının irsi-tarixi aspektlərinin dərkini üçün
- ASK əhəmiyyətli bir sektor olduğu üçün
- ASK-nın inkişaf dinamikasının və struktur dəyişmələrinin dövrüliyünü müəyyənləşdirmək üçün

249 ASK inkişaf və struktur dəyişmələri dövrlərinin müəyyən olunması hansı məsələlərin həllinə imkan yaradır?

- problemlə «nöqtələrin» perspektiv diaqnostikası aparılır
- ASK-dakı tərəddüdlərin müddətləri müəyyənəlişir
- sadalananların hamısı həllini tapır
- ASK-dakı faktiki vəziyyətin ən problemlə «nöqtələri» aşkarlanır
- dövrü tərəddüd və struktur dəyişmələrinin qanunauyğunluqları öyrənilir

250 Adətən, ASK strateji inkişaf proqnozları hansı variantlar üzrə aparılır?

- inersiyalı inkişaf və innovasiyalı inkişaf ssenariləri üzrə
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə
- dayanıqlı və dinamik inkişaf ssenariləri üzrə
- sosial və informasiya parametrləri üzrə
- ekoloji və iqtisadi parametrlər üzrə

251 ASK-nın innovasiya inkişaf proqnozlaşdırılmasında daha çox hansı metoddan istifadə edilir?

- borometrik
- ekonometrik modeldən
- ekstropolyasiya metodundan
- ekspert rəyi metodundan
- normativ metoddan

252 Azərbaycanda ASK-nın inkişafında ən çox istifadə olunan planlaşdırma və proqnozlaşdırma forması hansıdır?

- indikativ planlaşdırma
- məqsədli-proqram
- direktiv planlaşdırma
- orta müddətli planlaşdırma
- operativ planlaşdırma

253 ABŞ-da bir traktorun təxmini ağırlıq yükü 28 hektardır. ABŞ səviyyəsinə yüksəlmək üçün Azərbaycan kənd təsərrüfatı sektoruna nə qədər traktor lazım olar? (əkin sahələri 1 mln 833 min kv km)

- 65471
- 45230
- 72468
- 66321
- 40324

254 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- meşə xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul əqrəqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

255 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- mineral xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

256 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- enerji sektorunun və onun sahələrinin iqtisadiyyatın strukturunda payı (məcmuu buraxılışda və ÜDM-də),
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

257 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ixracın strukturunda yanacaqın payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

258 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ixracın strukturunda mineral payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

259 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ixracın strukturunda meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

260 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

261 Azərbaycanda xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ixracda qeyri-neft və emal sənayesi məhsullarının payını artırmaq
- ikitərəfli və coxtərəfli xarici iqtisadi əlaqələri formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək
- idxalda ərzaq məhsullarının payını artırmaq
- qlobal maliyyə bazarlarına tədrici inteqrasiya
- Rusiya ilə xarici iqtisadi əlaqələrə xüsusi önəm vermək

262 1999-cu ildə ölkənin ixracında qeyri-neft məhsullarının həcmi 198 mln dollar, 2009-cu ildə isə 1054 mln olub. Müvafiq artım tempələri ilə 2020-ci ildə qeyri-neft ixracının həcmi müəyyən edin.

- 7 mld dollar
- 5 mld 611 mln
- 5 mld dollar
- 6 mld 455 mln dollar
- 4 mld 322 mln dollar

263 1999-cu ildə ölkənin idxalında ərzaq məhsulları 207 mln dollar paya malik olublar. 2009-cu ildə ərzaq məhsulları idxalı 519,6 mln dollar olub. Bu tendensiya saxlanılırsa, 2020-ci ildə ərzaq idxalının həcmi nə qədər olar:?

- 1 mld 405 mln dollar
- 986 mln dollar
- 555 mln dollar
- 1 mld 304 mln dollar
- 742,5 mln dollar

264 Qərbdəki depopulyasiya meyli, dig.ər regionlardakı nisbi yüksək təbii artım orta müddətli pierspektivdə nəyi proqnozlaşdırmağa əsas yaradır?

- Qərbdə inkişafın zəifləməsi, digər regionlarda dinamik artımı
- dünyanın iqtisadi-siyasi güc mərkəzlərinin dəyişməsini
- miqrasiya proseslərinin güclənməsini
- qlobal ticarətin zəifləməsini
- beynəlxalq integrasiyanın zəifləməsini

265 Müasir qlobal enerji böhranını şərtləndirən ən mühüm faktor hansıdır?

- Çin, Hindistan, Braziliya kimi ölkələrdəki uzun müddətli və dinamik artım
- Rusiyanın dünya enerji böhranındakı maneələri
- OPEK-in hasilat siyasəti
- dünya üzrə ÜDM-in kəskin artımı
- iri neft şirkətlərinin enerji satışı bazarındakı maneələri

266 Azərbaycan Respublikasında xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə etmək zəruridir

- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi və strukturu
- istehsalda ixracın, istehlakda idxalın payı
- enerji daşıyıcıların qiymət dinamikası
- sadalananlardan hamısı
- dolların kursunun dinamikası

267 Azərbaycanın valyuta kurslarını strateji planlaşdırılmasına əsas zərurəti nədən irəli gəlir?

- əsas valyuta ehtiyatlarının dollar və avroda saxlanılması, beynəlxalq neft satışlarının dollarla reallaşması, Neft Fondunun əhəmiyyətli vəsaitlərinin xarici qiymətli kağızlara yönəldilməsi
- milli valyutanın kursunun çevik dəyişməsi mexanizmləri ni formalaşdırmaq
- valyuta kurslarının tərəddüdlərinin qlobal sistemə, ardıcıl olaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri müəyyənəşdirməyə, bu təsirin neqativ nəticələrini minimallaşdırmaq
- xarici qiymətli kağızlar üzrə gəlirliliyin azalmasının qarşısını almaq
- valdyuta ehtiyatlarının nisbi dəyərsizləşməsinin qarşısını almaq

268 Aqrar-sənaye kompleksinin (ASK) əsas funksiyalarına sadalananlardan hansı aid deyil?

- iqtisadi
- tənzimləyici
- sosial
- ekoloji
- innovasiya və transformasiya

269 Kioto protokoluna hansı inkişaf etmiş ölkələr qoşulmayıb

- ABŞ
- Fransa

- Almaniya
- İsveç
- Rusiya

270 Dünya əhalisinin 2,3%-nin yaşadığı və dünya ÜDM-in 1,1%-nin istehsal olunduğu Rusiyada atmosfərə dünya üzrə məcmu göstəricinin 6,3%-i həcmində zəhərli qaz atılır. Bu vəziyyəti nə ilə izah edilir?

- Rusiyanın soyuq iqlimi daha çox enerji resurslarından istifadə edir
- Rusiyada ekoloji problemlərin həllinə ictimai dəstək yoxdur
- Rusiyada ekoloji mədəniyyət səviyyəsi çox zəifdir
- Rusiya istehsalında yüksək enerji tutumlu texnologiyalardan istifadə olunur
- Rusiyanın dövlət ekoloji qurumları səmərəli fəaliyyət göstərmir

271 1990-cı ildə dünya əhalisinin 75, 2002-ci ildə 82% təmizlənmiş sudan istifadə edə bilib. Bu illər ərzində dünya əhalisi 5 mld 256 mln nəfərdən 6 mld 365 mln nəfərə yüksəlib. 2020-ci ilə qədər əhali artımını ildə 1% və həmin müddətdə icməli sudan istifadə edən əhalinin eyni miqdarda artacağını nəzərə alıb, dünya əhalisinin necə faizini təmiz icməli sudan istifadə edəcəyini müəyyənləşdirin.

- 85%
- 89%
- 88%
- 80%
- 81%

272 1996-cı ildə Hindistan su mənbələrinə gündə təxminən 1400 ton, 2004-cü ildə isə 1500 ton cirkab su axıdıb. Bu tendensiya davam etsə Hindistan 2020-ci ildə su mənbələrinə nə qədər cirkab su axıdır?

- 1600
- 1605
- 1650
- 1560
- 1660

273 Azərbaycan Respublikasında ekoloji dinamikanın yaxşılaşdırılması üçün hansı tədbirlər qəbul edilməyib?

- biomüxtəlifliyin qorunması proqramı
- hidrometeorologiyanın inkişaf proqramı
- qış-yay otlaqları və bicanəklərdən səmərəli istifadə
- Ekoloji vəziyyətin yaxşılaşmasına dair kompleks tədbirlər planı
- ekoloji mədəniyyətin yüksəldilməsi proqramı

274 Ölkələrin ekoloji dinamikanı yaxşılaşdırmağa yönələn fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstərici hansıdır?

- ekoloji qəzalara görə tətbiq olunan cərimələrin həcmi
- ekoloji tədliat səviyyəsi
- faydalı qazıntıların hasilatı həcmnin azaldılması
- «yaşilları» hərəkəti üzvlərinin sayı
- ekoloji tədbirlərə yönələn investisiyaların həcmi

275 Təbii təsərrüfat sektoruna sadalananlardan hansı aid deyil?

- meşə təsərrüfatı
- meliorasiya
- geoloji kəşfiyyat
- aqrar-sənaye kompleksi
- balıq təsərrüfatı

276 İdarəetmənin hansı səviyyəsində indiqativ planlaşdırılma reallaşdırılmışdır?

- meqaiqtisadiyyat səviyyəsində
- reqlonal iqtisadiyyat səviyyəsində
- makro iqtisadiyyat səviyyəsində
- mikro iqtisadiyyat səviyyəsində
- mezo iqtisadiyyat səviyyəsində

277 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- bazarda yeni məhsul növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi

278 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- Ti– k-cı üsulla istehsal olunan i-ci növ illik məhsul.
- Xi və Xj – məhsulların ümumi buraxılışları ($X_i = X_j$ əgər $i=j$)
- Xij – i-ci sahənin məhsulunun j-ci sahədə istehsal istehlakı
- Yik – k-cı üsulla istifadə olunan (məsələn, istehsal kapital qoyuluşları, əhali istehlakı ixrac formasında) i-ci növ son məhsul.
- Dij – i-ci formada reallaşdırılan, j-cu sahənin yeni yaradılmış dəyəri (əmək ödənişi, mənfəət, dövrüyyədən vergi kimi).

279 Növbəti ildə büdcə xərcləri 25mlrd manat, sosial müdafiə Fonduna transferlər 2mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Büdcə gəlirləri 24mlrd manat olarsa , büdcə kəsiri nəyə bərabərləşməlidir?

- 1mlrd manat
- 3mlrd manat
- 2mlrd manat
- 5mlrd manat
- 4mlrd manat

280 Növbəti ildə dövlət büdcə gəlirlərinin həcmi 20 mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Qeyri vergi gəlirləri 10%, qeyri – neft sektorundan vergi daxil olmaları vergilərin 50%-nə bərabər olacaq. Neft sektorundan vergi daxilolmaları nəqədər olmalıdır?

- 9mlrd manat
- 2mlrd manat
- 10mlrd manat
- 11mlrd manat
- 8mlrd manat

281 kioto protokoluna görə atmosfərə ölkələrin atmosfərə atdığı zəhərli tullantılar necənçi il səviyyəsinə qədər ixtisar olmalıdır?

- 1990-çı il
- 1980
- 1995-çı il
- 1950
- 1970

282 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması göstəricilərinə aid deyil

- təbii proseslərin və fəlakətlərin proqnozlaşdırılması
- ətraf mühitin cirkənməsinə qarşı cərimələrin səviyyəsinin qiymətləndirilməsi
- inkişafın təbii resurslarda təminatının qiymətləndirilməsi
- təbii təsərrüfat fəaliyyətinə məsrəflərinin əsaslandırılması
- ətraf mühitin cirkənməsi səviyyəsinin monitorinqi

283 Uzunmüddətli ekoloci proqnozların hazırlanması və nəşri ilə hansı beynəlxalq təşkilat məşğul olur?

- İslam Konfransı Təşkilatı
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- BMT
- YUNESKO
- Dünya Bankı

284 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına zərurət nədən yaranıb?

- inkişaf etmiş ölkələrdə enerji resurslarında güclü istifadə
- az inkişaf etmiş ölkələrdə təbii resurslardan üstün istifadə

- sənayenin inkişafı nəticəsində meqopolislərin havasının cirkənməsi
- ətraf mühitin geridönməyən dağıdılması və dünyada həyatın tükənməsi riski
- enerji resurslarının tükənməsi riski

285 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- 2. milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- 1. sahələrarası balansda sahələrinin quruluşlandırılması – əsas məhsulun (istehlak innovasiya-investisiya enerji xammalı infraquruluş sektoru) funksional təyinatından çıxış edərək istehsalatdan kənar sektorlar üzrə aparılır
- 3. sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- 4. modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
- 5. global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)

286 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- modellərin məlumatları dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
- modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)

287 .. Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- X senarisi 1950, 1970 və 1980-ci illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1960, 1970 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1970, 1980 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1990, 2000 və 2010-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1980, 1990 və 2000-ci illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.

288 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin yığılmasını özündə birləşdirmir
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş rəqəmlərinin proqnozunu özündə birləşdirmir.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin yığılmasını özündə birləşdirmir.

289 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- Vsj – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə istismarı
- Yi – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,
- Ysj – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,
- lik – son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulu,
- lij – əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalı

290 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxalın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır

- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- dünya iqtisadiyyatının strukturu və ixracın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 12 sivilizasiyasının beşinci nəsilini (Avropa və Avrasiyanın? Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- global iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülüyü).
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülüyü).

291 Təkraristehsal – dövrü makromodeli, V.Leontyevin məsrəf-buraxılış sahələrarası balansın modelinin modifikasiyasıdır. Onun xüsusiyyəti – sahələrin məhsullarının funksional istiqamətinin – təkrar istehsal sektorları üzrə qruplaşdırılmasının verilməsidir:

- istehlak (k/t, yüngül və yeyinti sənayesi, məişət xidməti, sosial kompleks – səhiyyə, təhsil, sosial təminat, mədəniyyət və s.)
- tikinti (sənaye və mülki)
- innovasiya – investisiya (elm, maşınqayırma, kimya, neft-kimya, tikinti)
- infrastruktur (nəqliyyat və rabitə, ticarət, maliyyə, kredit, idarəetmə)
- enerji xammalı (elektrik enerjisi, yanacaq, qara və əlvan metallurgiya, meşə və tikinti materialları)

292 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin bölüşdürülməsi və yenidən qurulması
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi

293 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- firmaların əldə edilməsi və birləşdirilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi

294 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- məhsul və xidmət portfelinin diversifikasiyası
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi)
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi

295 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ETTKS – nın yeni səviyyəyə çıxması
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

296 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- gəlişsiz istehsalın ləğv edilməsi və aradan qaldırılması
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi

297 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- yeni güclərin layihələşdirilməsi və aradan qaldırılması
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

298 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi;
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- personalın təhsilinin təmin edilməsi

299 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- yeni bazarların yaradılması
- yeni bazarların əldə edilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması

300 İqtisadiyyatın struktur deqradasiyası özünü hansı meyllərdə göstərir?

- qiymətli kağızlar bazarının həcmnin genişlənməsində, səhmlərin qiymətinin cari tərəddüdlərində
- ÜDM-də yığımın payının 25%-dən yuxarı olmamasında, xarici investisiyalara həcmnin daxili investisiyalara nisbətən sürətlə artmasında
- hasilat sənayesinin ÜDM payının artmasında, pərakəndə ticarətin payının yüksəlməsində, investisiyaların həcmnin azaldılmasında, emal sənayesinə investisiyaların zəifləməsində
- neft-kimya sənayesinin qida məhsulları sənayesinə nisbətən üstün artımında, aqrar sektorun dinamik yüksəlişində
- istehsal infrastrukturuna investisiyaların dinamik artımında, maliyyə sektorunun ÜDM-də payının yüksəlməsində

301 Sosial-iqtisadi dinamikanı tənzimləyən milli proqramlaşdırma formaları hansıdır?

- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, milli layihələr, məqsədli proqramlar
- antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar
- antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramları, milli layihələr, məqsədli proqramlar
- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr

302 Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf proqramları sosial-iqtisadi dinamikanın proqramlaşdırılmasının hansı formasına aiddir?

- məqsədli proqram
- milli layihə
- çoxşaxəli qovşaq proqram
- antiböhran proqram
- konseptual proqram

303 Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin tikintisi proqramlaşdırmanın hansı formasına aiddir?

- antiböhran proqramı
- milli layihə
- çoxşaxəli qovşaq proqram
- konseptual proqram
- məqsədli proqram

304 Milli proqramın hazırlanma və reallaşma texnologiyasının blok-sxemi neçə elementdən ibarətdir?

- 7
- 4
- 3
- 10

305 Proqramların strukturizasiyası ardıcıl olaraq hansı elementlərdən ibarətdir?

- proqramın təshihı, kadr, idarəetmə, investisiya
- idarəetmə, biznes-plan, proqramların təshihı
- tədqiqat, investisiya, idarəetmə, kadr, regionlararası və beynəlxalq əməkdaşlıq
- investisiya, kadr, idarəetmə, proqram təshihı
- biznes-plan, kadr, regionlararası əməkdaşlıq, proqramın təshihı

306 Milli proqramların maliyyə mənbəyinə adətən aid olmur?

- səhm buraxılışı
- vençur fondların vəsaitləri
- büdcə vəsaitləri
- sosial fondların vəsaiti
- xarici investorların vəsaiti

307 Milli protqramların idarəetmə strukturuna aid deyil:

- informasiya mərkəzi
- proqramın sifarişçiləri
- kommersioniya təşkilatının direktoru
- proqramın ali şurası
- proqnozlaşdırma və planlaşdırma mərkəzi

308 Piter Ramazın iqtisadi artım nəzəriyyəsinə görə iqtisadi inkişafın təminatçısı hansı sektordür?

- innovasiya sektoru
- elmi-tədqiqat sektoru
- istehlak sektoru
- aqrar sektor
- sosial təminat sektoru

309 İqtisadiyyatda elmtutumlu sahələrin payının artımı planlaşdırılır. Sadalananlardan hansı daha çox gözləniləndir?

- məşğulluğun sürətli artımı
- dinamik artım
- mülayim templi artım
- inflyasiyanın çox aşağı səviyyədə olması
- iqtisadi sabitlik

310 Sadalananlardan hansı inflyasiyanı şərtləndirən səbəblərə aid deyil?

- pul siyasətinin mülayimləşdirilməsi
- uçot dərəcələrinin aşağı olması
- dövlət büdcəsinin kəsiri
- pul siyasətinin sərtləşdirilməsi
- enerji qiymətlərinin artımı

311 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- bu və ya digər sferada konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar.

312 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- Milli proqramlar və layihələr

- Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır

313 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- Milli proqramlar heç də bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə etmir, ancaq strateji yarib keçmənin dəqiq işarə edilmiş istiqamətini əhatə edir
- Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

314 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- böhranlı fazaları daha az müddədə və az itkilərlə ötürüb keçməsi üçün dövlətin resurslarının səfərbər edilməsinə imkan verən milli əks böhran proqramları; belə proqramlar çoxdur, genişdilər, lakin zaman üzrə məhdudurlar;
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr

315 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- milli proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

316 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- dövlətin və cəmiyyətin resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar
- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

317 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar

318 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının əsas milli prioritetlərin reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

319 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- milli proqramların tərkibinə daxil olan konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

320 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

321 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər

- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

322 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- xarici proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;
- bu və ya digər sferada konkret problemlərin həllini təmin edən federal, regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- iqtisadi resursların innovasiya yarım keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;

323 Dövlət büdcə gəlirlərinin proqnozlaşdırılması zamanı hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- neftin qiyməti
- xarici investisiyaarın həcmi
- daxili investisiyaların həcmi
- istehlak qiymətləri indeksi
- investisiyaların maliyyələşmə mənbələri

324 Dövlət büdcəsinin proqnozlaşdırılmasında ən üstün istifadə edilən metod hansıdır?

- heç biri
- sabit ekstrapolyasiya metodu
- «delfi» metodu
- ekspert rəyləri
- ekonometrik metodlar

325 Dövlət büdcəsi özündə nəyi əks etdirir?

- digər mənbələrdən transfert hesabına formalaşan pul vəsaiti fondunu
- il ərzində ictimai məhsullara tələbatı ödəmək, sosial müdafiəni gercəkləşdirmək, makroiqtisadi tənzimləməni reallaşdırmaq məqsədilə yaradılan və istifadə edilən pul vəsaitləri fondunu
- ictimai məhsullara tələbatı ödəmək məqsədilə yaradılan və istifadə olunan pul vəsaiti fondunu
- qeyri-vergi gəlirləri hesabına yaradılan pul vəsaiti fondunu
- könüllü ödənişlər hesabına yaradılan və ictimai məhsullar istehsalına sərf olunan pul vəsaiti fondunu

326 Toplu maliyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- dövlət maliyyə vəsaitlərinin sərfi barədə məlumatı
- müəyyən müddətdə ölkə üzrə xərclənən məcmu maliyyə vəsaitlərini
- ölkə və ya müəyyən ərazi üzrə maliyyə resurslarının formalaşması barədə məlumatı
- ölkə və ya müxtəlif ərazidə müəyyən zaman müddətində məcmu maliyyə resurslarının yaradılması və istifadəsinin təsvirini
- dövlət maliyyə vəsaitlərinin həcmi barədə məlumatı

327 Dövlət maliyyə planlaşdırılması mərhələlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- dövlətin maliyyə gəlirlərinin müəyyən edilməsi
- ictimai məhsullara tələbatın müəyyənlişməsi
- strateji sosial-iqtisadi və siyasi məqsədlərin müəyyənlişməsi
- makroiqtisadi vəziyyətin müəyyənlişməsi
- Maliyyə Nazirliyinin strukturunun müəyyənlişməsi

328 2015-ci il üçün dövlət büdcə gəlirləri 20 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondunun gəlirləri 15 mld manat, müəssisələrin resursları 40 mld manat, sosial müdafiə Fondunun resursları 5 mld manat olacaq. Neft Fondundan büdcəyə 5 mld, büdcədən sosial müdafiə Fonduna 1 mld manat transfert planlaşdırılır. Digər gəlirlər olması, topla maliyyə balans üzə resursların həcmi nə qədər olar?

- 60 mld
- 74 mld
- 80 mld
- 55 mld
- 75 mld

329 Dövlət büdcə xərcləri 30 mld manat, Neft Fondunun xərcləri 10 mld manat, Sosial Müdafiə Fondunun xərcləri 5 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondundan büdcəyə 9 mld manat, büdcədən Sosial Müdafiə Fonduna 1 mld transfert olacağına, kəşirsiz büdcə üçün gəlirlər nəyə bərabərlişməlidir?

- 23 mld
- 10 mld
- 24 mld
- 20 mld
- 21 mld

330 Neftin barreli 60 dollar olduğu halda ARDNŞ-dən 600 mln manat mənfəət tutulması planlaşdırılırdı. Neftin barreli 120 dollar yüksəlsə və şirkətin xərcləri 50% artarsa, mənfəət vergisi, daxilolmaları nəyə bərabərlişər? (satış sabit, 1 AZN=1,25 dollar)

- 750 mln
- 900 mln
- 1 mld 200 mln
- 820 mln
- 1 mld 380 mln

331 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı uyğunlaşmalıdır, onda, əlavə, sinergetik xalq təsərrüfatı effekti meydana çıxır.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır

332 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması dəqiq təşkil olunmalıdır və nizama salınmalıdır, vahid idarə edən şirkətə və başlıca qüvvələrin innovasiya tərəfdaşlıqlarına: dövlət, biznes, elm, təhsil və vətəndaş cəmiyyətinə söykənməlidir.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır

333 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarım keçim olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sistemində tətbiqən "hakimyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası" prinsipinə riayət etmək lazımdır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.

334 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi zəruridir, əks təqdirdə yarım keçmə təmin olunmayacaqdır.

335 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını professional, peşəkar əsasda, fəaliyyətin bütün iştirakçılarının dövlət qulluqçularından, top-menecerlərdən, tədqiqatçılardan, instruktordan tutmuş mühəndislərə, texniklərə, ixtisaslı fəhlələrə qədər hazırlıq, yenidən hazırlıq, ixtisasın artırılması, fasiləsiz təhsil və distant təlim sistemində qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

336 Antiinflasiya siyasəti elementlərinə aid deyil:

- kommersion banklarının orta kredit dərəcələrinin artırılması
- məcburi ehtiyat normalarının dəyişməsi
- dövlət büdcəsinin kəsirinin azaldılması
- açıq bazar əməliyyatları
- ucot dərəcələrinin dəyişməsi

337 il ərzində ÜDM 1,5 dəfə artımı, inflasiyanın 5% yüksəlməsi, pulun dövriyyə sürətinin stabilliyi planlaşdırılır. Dövriyyədəki pul kütləsinin həcmi nə qədər artmalıdır?

- 58% artmalıdır
- 30% artmalıdır
- 25% artmalıdır
- 100% artmalıdır
- 48% artmalıdır

338 əgər inflasiya səviyyəsinin azaldılması planlaşdırılırsa, onda Mərkəzi Bank nə etməlidir?

- ucot dərəcələrini azaltmalıdır
- mərkəzi Bankın yeni notlarını dövriyyəyə buraxmamalıdır
- məcburi ehtiyat normalarını yüksəltməlidir
- ucot dərəcələrini artırmalıdır
- açıq bazarda dövlət xəzinə istiqrazlarını almalıdır

339 Maliyyə özündə nəyi əks etdirir?

- pul fondlarının yaradılması və istifadəsi prosesinin idarəedilməsini
- pul fondlarının formalaşması prosesini
- mərkəzləşdirilmiş pul fondlarının yaradılması və istifadəsinin idarəedilməsini
- müəssisənin pul fondlarını
- pul fondlarının istifadəsi prosesini

340 Maliyyə sisteminin təsnifatına sadalananlardan hansı aid deyil?

- müəssisə maliyyəsi
- sığorta
- dövlət maliyyəsi
- beynəlxalq maliyyə
- birja

341 Maliyyə planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- dövlətin gəlir və xərclərinin təsvirini
- müəssisənin maliyyə xərclərini və gəlirlərini təsvirini
- obyektin gələcək məqsədinin gerçəkləşməsi üzrə maliyyə xərclərinin, bu xərclərin maliyyə mənbələrinin, gələcək gəlirlərinin ətraflı təsirini
- gəlirlərin səmərəlilik səviyyəsini
- büdcənin xərc və gəlirlərinin təsvirini

342 Müəssisənin maliyyə planlaşması mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- işə qəbul prosedurlarının müəyyənləşməsi
- xarici mühitin təhlili
- strateji məqsədlərin müəyyənləşməsi
- mənfəət, rentabellik və s. göstəricilərin müəyyənləşməsi
- xərclərin və gəlirlərin müəyyənləşməsi

343 Hökumət yaxın illər üçün inflyasiyanın aşağı səviyyədə olmasını planlaşdırır. Hansı tədbir həyata keçirilməməlidir?

- məcburi ehtiyat normaları aşağı salınmalıdır
- tənzimlənən qiymətlər artırılmalıdır
- büdcə kəsiri azaldılmalıdır
- uçot dərəcələri azaldılmalıdır
- məşğulluq səviyyəsi sürətlə artırılmalıdır

344 Növbəti ildə inflyasiya səviyyəsinin Paaşe indeksi üzrə 10%, Layspers indeksi üzrə 12% olacağı gözlənilir. Fişer indeksi üzrə inflyasiya neşə faiz təşkil etməlidir?

- Təxminən 6%
- 10%
- Təxminən 11%
- Təxminən 15%
- Təxminən 12%

345 İşsizliyin təbii dərəcəsi 6%, faktiki dərəcəsi 15%-dir. Faktik ÜDM 40 mld, potensial ÜDM 44 mld manatdır. Faktik inflyasiya 3%-dir. İşsizliyin təbii dərəcəyə qədər azalması planlaşdırılırsa, inflyasiyanı hansı səviyyəyə yüksələcəyi gözləniləndir (xarici şoklar yoxdur,)

$$\sum = 0 \quad \gamma = 2$$

- 5%
- 11%
- 7%
- 2%
- 4%

346 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemielementi daxil edir.

- 12
- 11
- 15
- 14

347 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. Layspers metodu əsasında 2015-ci ildə istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(2010-ci il baza ilidir).

- 1,1
- 1,4
- 1,02
- 1,5
- 2,1

348 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. PAASE metodu əsasında istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(Baza ili 2010 –cu ildir)

- 1,013
- 1,2
- 1,03
- 0,65
- 0,99

349 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq.Fişer metodu əsasında 2015-ci ildə 2010 –cu ilə nisbətən istehlak qiymətləri indeksini müəyyənləşdirin.

- 0,85
- 1,1
- 1,03
- 1,05
- 1,017

350 Inflyasiyanın proqnozlaşdırılması baxımından ən zəruri məsələ:

- əmək haqlarının artım meylini müəyyən etməkdir
- inflyasiya və onu doğuran amillər arasında qarşılıqlı əlaqələrin müəyyənləşdirməkdir
- enerji amilinin təsirini aşkarlamaqdır
- istehsal resurslarının təklifini izləməkdir
- tələbatdakı dəyişmələri izləməkdir

351 2010- cu ildə nominal ÜDM 40 mld. manat, ÜDM deflyatoru 100% olub. 2015-ci ildə deflyatorun 1,5 dəfə, real ÜDM-in 50% artımı planlaşdırılıb. Nominal ÜDM-in həcmi necəyəbərabər olar?

- 60 mld. man
- 45 mld. man
- 70 mld. man
- 90 mld. man
- 80 mld. man

352 2010-cu ildə məhsul buraxılışı 60 mld manat, aralıq istehlak 25 ild manat təşkil edib. 2015-ci ildə qiymətlərlə məhsul buraxılışı 80 mld manat planlaşdırılır. ÜDM deflyatorunu tapın (2010 baza ilidir)

- 1,29
- 1,4
- 1,45
- 1,33
- 1,7

353 Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq və planlaşdırmaq üçün hansı endogen göstəricilərdən istifadə edilmir?

- dolayı vergi dərəcələrinin dəyişməsi
- dövlət subsidiyalarının həcmindəki dəyişmələr
- dövlət tərəfindən tənzimlənən qiymətlərin dəyişməsi
- məcmu investisiyaların strukturundakı dəyişmələr
- transfert ödənişlərinin həcmi

354 İnflyasiyanı proqnozlaşdırmaq üçün istifadə edilən ekonometrik modeldə hansı ekzogen dəyişənlərdən istifadə edilir?

- idxal məhsullarının qiyməti, məşgullüğün səviyyəsi
- qeyri-ərzaq məhsullarının qiyməti, əmək haqlarının səviyyəsi
- ixrac məhsullarının qiyməti, məşgullüğün strukturu
- ərzaq məhsullarının qiyməti, orta aylıq pensiyaların həcmi
- avadanlıqların qiyməti, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsi

355 Hökumət sərt büdcə siyasəti reallaşdırmağı planlaşdırır. Nə gözlənilir?

- Sosial xərclərin yüksək artımı
- Gəlirlərin sürətlə artmaması
- Məşgullüğün kəskin artmaması
- Gəlirlərin kəskin artımı
- İnflyasiyanın aşağı səviyyədə olması

356 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- "Məqsədlər evi"
- Proqram (layihə) obyektlərinin seçilməsi
- Biznes-proqramlar.
- Planın strukturizasiyası

357 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq

- Biznes-proqramlar.
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər aparati.
- "Məqsədlər ağacı"
- "Məqsədlər evi"

358 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Biznes-proqramlar
- Tədbirlər aparati.
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər sistemi
- "Məqsədlər evi"

359 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- "Məqsədlər evi
- Biznes-proqramlar.
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər aparati.
- Proqramın strukturizasiyası

360 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Tədbirlər aparati
- Biznes-proqramlar.
- Planın strukturizasiyası
- Biznes-planlar

“Məqsədlər evi”

361 Hansı cavab səhvdir? Yüksək keyfiyyətli iqtisadi artım.....

- həyatın sosial parametrlərini yaxşılaşdırmalıdır
- fond tutumu, materialtutumu azaltmalıdır
- həm də istehsalın ekoloji təmizliyini təmin etməlidir
- istehsalın artım təməllərinin sosial inkişaf təməllərindən üstün olmasını təmin etməlidir
- əmək məhsuldarlığının artım təməllərinin əmək haqqlarının artım təməllərindən üstünlüyünü təmin etməlidir

362 2010-2015-ci illərdə ölkədə ÜDM-in həcmının 2 dəfə artırılması planlaşdırılır. Buna nail olmaq üçün orta illik artım tempi nəyə bərabərləşməlidir?

- 10%
- 11%
- 20%
- 12%
- 15%

363 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında istifadə olunan orta illik artım tempi göstəricisi hansı üsulla müəyyən edilir?

- illər üzrə artım təməllərinin kvadratlarının cəminin kvadrat kökünün tapılması ilə
- müddəti təşkil edən hər il üzrə artım təməllərinin cəmlənib, illərin sayına bölünməsi ilə
- müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin müddəti təşkil edən illərin sayına bölünməsi ilə
- müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin illərinə sayına bərabər əsasda kökünün tapılması ilə
- ilk və son il üzrə artım təməllərinin cəmlənib 2-yə bölünməsi ilə

364 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir?

- ayrı-ayrı korporativ səhmlərin qiymət dinamikası, şirkətlərin dividend ödənişi siyasəti
- ayrı-ayrı müəssisələrin mənfəəti, kommersiya banklarının faiz dərəcəsi, ayrı-ayrı müəssisələrin zərəri
- ÜDM –in artım tempi, məşğulluq səviyyəsi, qiymətlərin stabilliyi, tədiyyə balansı
- ayrı-ayrı müəssisələrin marketinq strategiyası, mövsümi amillərin istehsal həcminə təsiri
- korporativ idarəetmə modelləri, iqtisadiyyatın təşkilati-hüquqi formaları

365 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

366 Müasir mərhələ iqtisadi artımın kafi şərti nədir?

- institusional mühit
- inkişaf etmiş maliyyə sisteminin mövcudluğu
- investisiyaların mütləq həcmi
- idarəetmə keyfiyyəti
- inkişaf etmiş sosial infrastrukturun mövcudluğu

367 İndiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- Yaponiyada
- ABŞ-da
- İngiltərədə
- Almaniyada
- Xorvatiyada

368 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- maliyyə balans sistemi ilə

- xammal balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- məcmu (yekun) material balansı
- enerji balansı sistemi ilə

369 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- maliyyə balansı sistemi ilə
- xammal balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansı.
- enerji balansı sistemi ilə

370 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- xalq təsərrüfatı balansı sistemi ilə
- xammal balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- maliyyə balansı sistemi ilə
- enerji balansı sistemi ilə

371 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal komplekslərinin və sənaye qovşaqlarını, plan, proqnoz və planları.
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

372 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- əmtə və xidmətlərin istehsal və satışı - istehsalın əsas sahələrinin, xalq təsərrüfatı komplekslərinin, təkrar istehsal sektorlarının əsas sahələrinin inkişafı, istehsalın strukturunda dəyişmələr, iqtisadiyyatın dövlət və bələdiyyə sektorlarının inkişafı üzrə tapşırıqlar;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

373 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri,
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

374 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ərazi inkişafı – makroregionların (federal dairələr) inkişafı indikatorları, regional inkişafın səviyyələrinin yaxınlaşdırılması, ayrı-ayrı regionlarda depressiyasının aradan qaldırılması;

375 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- müdafiə, hüquqi qayda-qanun və idarəetmə – müdafiə sənaye kompleksinin əsas göstəriciləri, müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, silahlı qüvvələrin inkişafı və təminatının yüksəldilməsi, hüquq orqanlarının gücləndirilməsi, məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, dövlət və bələdiyyə idarəetmə sistemi;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zərərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

376 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- xarici əlaqələr – əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalının strukturunun həcmi və dinamikası, MDB-nin maraqlı ölkələrinin inteqral əlaqələrinin inkişafı, xarici investisiyalar, dövlətin və iqtisadiyyatın xarici borcu, beynəlxalq turizmin mədəni və təhsil əlaqələrinin inkişafı.
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zərərli tullantıların azaldılması məsələləri;

377 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- əmək ehtiyatları balansı – onların sayı, yaş tərkibi, ixtisas səviyyəsi kateqoriyaları üzrə, bölgü, sahələr, xalq təsərrüfatı kompleksləri üzrə təkrar istehsal sektorları, makroregionlar üzrə bölgü;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

378 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq ehtiyatları;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

379 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- institusional yenidənqurma, bazar infrastrukturunun, maliyyə və qiymətlərin artımı, çoxukladlı iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsi, kiçik və orta biznesə yardım, maliyyə-kredit sferasının inkişafı, qiymətin və inflyasiyanın qiymətlərinin artım sürətləri və onların saxlanılması tədbirləri, bank sisteminin səmərəliliyinin yüksəldilməsi;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

380 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla əsas fondlar balansı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

381 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin balansı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

382 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- yanacaq-enerji balansı - inkişafın mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

383 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

384 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- sosial inkişaf – doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

385 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

386 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- makroiqtisadi səviyyədə dövlət orqanları tərəfindən proqnozlar, büdcə planları və proqramlar üzrə təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

387 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- regional və ya ərazi səviyyəsində – Federasiya subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional proqnozlar, proqram və büdcə planları.
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

388 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının strateji və digər planları
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

389 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, milli layihə və məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

390 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

391 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ekoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

392 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.

393 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

394 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqnoz işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

395 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

396 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji prioritetlərin seçiminə
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

397 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

398 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- əhalinin həyat səviyyəsini,
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- əhalinin işsizlik səviyyəsini,
- vətənin inhisarqabiliyyətini

399 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- 3 innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ölkənin sosiodemografik sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

400 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

401 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

402 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

403 Fransada Planın əsas məzmunu aşağıdakıları əhatə edir:

- dövlət məqsədlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət xərclərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət gəlirlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət büdcəsinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət vəzifələrinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması

404 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının prioritetlərini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının istiqmətlərini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının maliyyə mənbələrini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının nəticələrini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının məqsədlərini

405 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas hüquqlarını
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas funksiyalarını
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas vəzifələri
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas prioritetləri
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas məqsədlərini

406 Fransada Planın əsas məzmunu nəyin müəyyən edilməsidir?

- “dövlət proqnozlaşdırılması aktı”
- “dövlət planlaşdırılması aktı”
- “dövlət müdaxiləsi aktı”
- “dövlət himayədarlıq aktı”
- “dövlət proqramlaşdırılması aktı”

407 İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini
- plan-proqnozların ümumilli inkişafa istiqmətlənməsini
- makro-mikro-mezosəviyyələrdə vergiyə cəlb olunma sisteminin yaradılmasını
- bazarın işləmədiyi sahələrdə sosial-iqtisadi proseslərin tezəndirilməsini
- bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını

408 İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- proqnozların müəyyən edilməsini
- bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını
- iqtisadiyyatın bütün kordinasiyasını
- xalq təsərrüfatının idarə olunmasını
- məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini

409 Ölkə iqtisadiyyatı 2 sahədən ibarətdir. I sahədə məhsul buraxılışı 20 mld, II sahədə 40 mld manat olacaq. Hər iki sahə üzrə faiz dəyərin məhsul buraxılışında payı 0,5-ə bərabərləşəcək. ÜDM nəyə bərabər olacaq?

- 20 mld man
- 60 mld manat
- 30 mld man
- 25 mld man
- 40 mld man

410 İqtisadiyyatın sahə strukturunun optimallaşdırılmasını planlaşdırarkən.....

- iaşə xidmətlər sferasının genişlənməsi əsas prioritet sayılmalıdır
- xammalyönümlü ixracın stimullaşdırılmasına diqqət yetirilməlidir
- hasilat sənayesinin sürətli inkişafı prioritet məqsəd kimi müəyyənləşdirilməlidir
- Elm tutumlu sahələrin sürətli inkişafı prioritet kimi müəyyənləşməlidir
- pərakəndə ticarət sferasının ÜDM-də payının artırılması prioritet hesab edilməlidir

411 Hansı cavab düz deyil? Strateji iqtisadi artım planları....

- altıncı texnoloji dövrə yönələn tədbir və proqramlarla uzlaşmalıdır
- ayrı-ayrı müəssisələrin cari planları ilə uzlaşdırılmalıdır
- milli innovasiya proqramları ilə əlaqəli hazırlanmalıdır
- milli təhlükəsizlik konsepsiyasına müvafiq hazırlanmalıdır
- böyük korporasiyaların strateji texnoloji yeniləşmə planları ilə uzlaşdırılmalıdır,

412 Sosiogenetika qanunauyğunluqları nəyi aşkara çıxarmağa imkan yaradır?

- A,B
- Mühitdəki dəyişmələrin təsiri ilə iqtisadi sistemdə baş verən dəyişmələri
- İqtisadi sistemin genotipinin irsiliyini
- A,B,V.
- iqtisadi sistemin kortəbii və məqsədyönlü seçimiylə seçimləri

413 Sadalananlardan hansı proqnozlaşdırma metoda deyil.

- Ekspert rəyləri
- Mexaniki ekstrapolyasiya
- Proqram – məqsədli metod
- Ekonometrik metod
- Borametrik metod

414 Mexaniki ekstropolyasiya metoduna görə...

- proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud vəziyyət arasında sinergetik əlaqələr var,
- proqnozlaşdırılan göstərici ilə bu günkü göstərici arasında hər hansı korrelyasiya əlaqələri mövcud deyil,
- kəmiyyətdən proqnozlaşdırılan göstərici bu günkü göstəriciyə mütənasib dəyişmir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud arasındakı əlaqələr funksionaldır.
- proqnozlaşdırılan vəziyyət məqsədyönlü təsirlə müəyyənləşir,

415 Sabit ekstrapolyasiya metoduna görə:

- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərqli müntəzəm xarakterdədir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətdən fərqlənir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərdi proporsionaldır,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən qeyri-müntəzəm dəyişir.
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən əks-proporsional dəyişir,

416 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.

417 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.

418 Makroproqnozlaşdırmanın metodoloji əsaslarını hansı nəzəri mənbələr təşkil edir.

- Balans metodu, tsikllər nəzəriyyəsi
- Noosfer nəzəriyyəsi, balans metodu
- Tsikllər nəzəriyyəsi, sivilizasiyaların inkişafı nəzəriyyəsi
- Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, balans metodu
- Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, noosfer nəzəriyyəsi, balans metodiki, tsikllər nəzəriyyəsi

419 Forsayt özündə nəyi əks etdirir?

- Strateji inkişaf perspektivlərini müəyyən edən faktorların aşkarlanmasını
- Texnoloji inkişaf yollarının aşkarlanmasını
- Strateji inkişaf perspektivlərinin ekspert qiymətləndirilməsi metodları sistemini
- Sosial- iqtisadi inkişaf alternativlərini
- 5 -10 illik müddətdə elmi-texnoloji inkişaf perspektivlərinin qiymətləndirilməsini

420 Forsayt metodologiyasının tətbiq sferasına aid deyil

- Müəssidə istehsalın genişlənməsi layihəsi
- Strateji sosial inkişaf proqramı
- Ölkənin strateji innovasiya inkişaf proqramları
- Milli elmi-texniki inkişaf proqramları
- İqtisadiyyat sahələrinin strateji inkişaf sənədləri

421 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

422 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

423 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

424 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

425 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

426 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

427 ABŞ –ın energetik proqnozlarına görə bu ölkənin hidrogen energetikasına tam keçidi nə vaxta reallaşmalıdır?

- 2015 - 2025 - ci illərdə
- 2050 - 2060- ci illərdə
- 2020 - 2030- cu illərdə
- 2030 – 2040 – ci illərdə
- 2025 - 2035 - ci illərdə

428 Uzunmüddətli makroiqtisadi proqnozlaşdırmağa zərurəti nə şərtləndirir?

- İri investisiya layihələrinin xərcinin ödəməsinin uzunmüddətliliyi və sosiodemografik dəyişmələr
- Sosidemografik, texnoloji tsikllər və enerji böhranları
- Sosiademokratik tsikllər, texnoloji tsikllər, iqtisadi tsikllər, iri investisiya layihələrinin xərcini ödəməsinin uzunmüddətliliyi
- İqtisadiyyatdakı struktur dəyişmələri, işsizlik problemi
- İqtisadi böhranlar texnoloji dəyişmələr

429 Genetik proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- İnkişaf proseslərinə məqsədyönlü təsirə
- Obyektin inkişafını şərtləndirən əsas amillərin müəyyən edilməsində
- Obyektin inkişaf tarixinin təhlilinə
- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları əsasında hipotezlərin formalaşmasına
- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları və meyllərinin müəyyən edilməsinə

430 Normativ proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- Texnoloji situasiyanın təhlilinə
- İqtisadi inkişaf meyllərinin və inkişafa təsir edən amillərin müəyyən edilməsini
- İctimai tələbatların dərki, məqsəd və resurs bazasının müəyyənəlməsi, məqsədyönlü təsirə
- İnkişaf tarixinin təhlilinə

İnkişaf üçün zəruri olan resurs bazasının müəyyən edilməsinə

431 N-d. Kondratyev nəzəriyyəsinə görə proqnozlaşdırmanın nəzəri əsasını hansı qanunauyğunluqlar təşkil edir?

- Dinamika qanunauyğunluqları
 sosial inkişaf və iqtisadi artım qanunauyğunluqları
 Statistika qanunauyğunluqları
 Riyazi qanunauyğunluqlar
 Statistika, dinamika və sosiogenetika qanunauyğunluqları

432 Elmi-texniki tərəqqinin qanunauyğunluqlarına aiddir

- Texnogenezinin qanunauyğunluqları, fundamental tədqiqatlara actan tələbat, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı
 elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnoloji liderlərin dəyişməsi, fundamental tədqiqatlara artan tələbat
 elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnogenezi, qanunauyğunluqları, yeni texnikanın mütləq və nisbi ucuzlaşması qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi
 fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
 texnogenezi qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı

433 Sadalananlardan hansı ölkədə elmi-texniki tərəqqinin strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması zamanı nəzərə alınmır?

- ölkənin inzibati-ərazi quruluşu
 ölkənin əmək, təbii, maliyyə resurslarının həcmi
 elmi-texniki tərəqqinin liderlik edən istiqamətlərini
 ölkə əhalisinin təbii hərəkətinin dinamikası
 ölkənin georolitik və təbii-coğrafi şəraiti

434 Beşinci elmi-texnoloji sistemdə prioritet elmi-tədqiqat istiqamətləri hansılardır?

- yarımkeçiricilər, neft-kimya texnologiyaları, elektronika, kompyüter texnologiyaları
 elektron hesablama texnikası, atom enerjisi, plastik kütlələr, kosmik texnologiyalar.
 mikroelektronika, biotexnologiya, informatika, kosmik texnologiyalar
 biotexnologiya, neft-kimyateknologiyaları, yarımkeçiricilər, atom enerjisi
 elektronika, atom enerjisi, neft yanacağı, elementar hissəciklər

435 Altıncı elmi-texnoloji sistemin prioritet tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- qlobal informasiya şəbəkələri
 gen mühəndisliyi
 nanotexnologiyalar
 mikroelektronika
 alternativ yanacaq növləri ,

436 Altıncı elmi-texnoloji sistem mərhələsinə elmi-texniki inkişafı strateji planlaşdırma və proqramlaşdırmada hansı məsələlərin həllinə ehtiyac yoxdur?

- yeni texnika-texnologiyanın innovasiya mənimsənilməsinin mexanizmlərinin müəyyənəlməsi
 plastik kütlə texnologiyaların yeniləşdirilməsi üzrə tədqiqatların aparılması
 prioritet tədqiqatların nəticələrinin innovasiya prosesinə cəlbi üçün fəaliyyət istiqamətləri və resursların müəyyənəlməsi
 nanotexnologiya, alternativ yanacaq mənbələri, gen mühəndisliyi tədqiqatları üzrə prioritetlərin seçilməsi.
 fundamental tədqiqat nəticələrinə uyğun olaraq təcrübə-konstruktor işlərinin aparılması mexanizmlərinin müəyyənəlməsi

437 Elmi-texniki fəaliyyətin planlaşdırılmasında istifadə edilən göstəricilərə aid deyil

- elmi-tədqiqat xərclərinin uzunmüddətli trendi
 elmi-tədqiqat işlərinə məsrəflərin mütləq həcmi və ÜDM-də payı
 elmi-tədqiqat sferasında məşğulları mütləq və nisbi sayı
 elmi-tədqiqat xərclərinin fundamental, tətbiqi, konstruktor-layihələndirmə istiqamətləri üzrə strukturu.
 elmi-tədqiqat xərclərinin maliyyələşmə mənbələrinə görə strukturu

438 xx1 əsrin əvvəllərində dünya üzrə elmi-tədqiqat xərcləri ÜDM-nin 2,36 % səviyyəsində olub. 2010-cu ildə ölkədə 40 mld manat ÜDM istehsal olunub. 2015-ci ildə ÜDM –in 20 % artımı planlaşdırılır. Orta dünya səviyyəsində maliyyələşdirmədə 2015-ci ildə Azərbaycanın elmi-tədqiqat xərclərini nə qədər olar

- 1,1 Mld manat
- 1mld 200 mln manat
- 1 mld 133 mln manat,
- 1mld 116 mln manat.
- 1,5 mld manat

439 xx1 əsrin əvvəlində əksər inkişaf etmiş ölkələrdə elmin maliyyələşməsinin 70-80 % özəl bölmənin, 20-30 % dövlət büdcə vəsaitlərinin payına düşüb Azərbaycanda büdcə vəsaitlərinin payı mütləq əksəriyyətdir. Bu baxımdan elmi-texniki inkişafın strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərindən biri nə olmalıdır?

- «elmi-tədqiqat- xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrin formalaşması
- bir çox tədqiqat layihələrinin büdcə maliyyələşməsindən imtina
- elmə büdcə xərclərinin azaldılması
- ümumiyyətlə elmi-tədqiqat aparılmaması
- əksər elmi-təşkilatların müxtəlif dövlət müəssisələrinin tabeciliyinə verilməsi

440 Azərbaycanda elmi-tədqiqat xərclərinin 60%-dən çoxu əmək haqqı xərclərinə, cəmi 2,7% avadanlıq xərclərinə sərf olunur. İnkişaf etmiş ölkələrdə əmək haqqı xərcləri məcmu xərclərin 30%-ni, avadanlıq xərcləri 30-40 %-ni təşkil edir. Elmi-texniki sektorun inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlərin görülməsi vacibdir?

- elmi-tədqiqat sferasına özəl sektorun maliyyə vəsaitlərinin cəlbı
- əmək haqqı xərclərinin mütləq azaldılması
- elmi maliyyələşməsinı gücləndirməklə birgə kadr potensialı sayının optimallaşdırılması
- elmin maliyyələşməsində dövlət sektorunun daha fəal iştirakı.
- tədqiqat sferasında kütləvi ixtisar aparılması

441 Investisiya layihələrini hər ikisi üzrə məsrəflər 10 mln manatdır və layihələrin reallaşma müddəti bir ildir. 1-ci layihə 2- il 5mln 3-cü il 5mln, 4-cü il 3mln pul axını vəd edir. 2-ci layihə 2- il 3mln, 3-cü il 5mln, 4-cü 6 mln pul axını vəd edir. xərclərin ödəmə müddətinə görə hansı layihə effektivdir?

- hecbir layihə effektiv deyil
- 2-ci layihə
- 1-ci layihə
- layihələrin effektivlik səviyyəsini müəyyən etmək mümkün deyil
- hər iki layihə

442 Ölkənin elmi-texniki prioritetləri hansı yanaşma əsasında müəyyənləşir:

- Sosia
- Elmi iqtisad
- İqtisadi
- Elmi
- Siyasi, iqtisad

443 AR-da elmi-tədqiqatın proqram məqsədli maliyyələşməsi hansı qurum tərəfindən reallaşdırılır

- Nazirlər Kabineti
- Elmin İnkişaf Fondu
- AMEA-nın rəyasət heyəti
- TQDK
- Təhsil hazırlığı

444 Hansı makroinnovasiya strategiyası fundamental tədqiqatların dövlət, tətbiqi tədqiqatların özəl sektorda aparılmasını nəzərdə tutur

- Texnoloji ixrac
- Təşəbbüsün ötürülməsi
- Mərhələli bölgü
- Texnoloji mənimsəmə
- Texnoloji idxal

445 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sistemə aid deyil

- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi
- qanunauyğunluqdan istifadə

- texniki liderlərin dəyişdirilməsi
- qanunauyğunluqdan istifadə
- qanunauyğunluqun təsirinin nəticələri

446 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnika nəslinin dəyişməsi,
- texniki modellərin dəyişməsi
- texniki modellərin yeniləşməsi,
- texnika sistemlərinin yeniləşməsi
- texnika nəslinin yeniləşməsi,

447 səhf cavab elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- liderlik edən elmi məktəblərin dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – kompaniyaların dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – ölkə dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – intellektlərin dəyişdirilməsi
- yeni texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması

448 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- telekommunikasiyalar,
- kosmik
- plastik kütlələr
- alternativ energetika
- sənaye biotexnologiyaları

449 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- elmin qabaqlayıcı inkişafı
- iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
- iqtisadi artımın əsas amilləri

450 Sadalananlardan hansı investisiya layihələrinin effektivliyinin qiymətləndirilməsinə aid deyil

- rentabellik indeksi metodu.
- xalis cari dəyər metodu
- xərclərin qiymətləndirilməsinə aid deyilir
- məhsulun həyat tsikli müddəti
- daxili mənfəət norması metodu

451 Portfel investisiyalar....

- xarici investisiyalardır
- birbaşa investisiyalardır
- real investisiyalardır
- qiymətli kağızlar alqısını nəzərdə tutan investisiyalardır.
- dövlət investisiyalardır

452 Sadalananlardan hansı investisiya layihələri növünə aid deyil?

- xərjlərin azaldılması layihəsi
- istehsalın genişləndirilməsi layihəsi
- istehsalın saxlanılması layihəsi
- yeni məhsullar istehsal layihəsi
- istehsalın azaldılması layihəsi

453 Sadalananlardan hansı maliyyə investisiyalarına aid deyil?

- opsiyon alqısı
- istiqraz alqısı
- səhm alqısı

- variant alqısı
- patent alqısı

454 Investisiya nədir?

- mənfəət əldə etmək üçün yeni müəssisələrin açılmasına cəkilən xərclərdir
- gəlir əldə etmək üçün pul vəsaitlərinin kapital qoyuluşu layihələrinə yönəldilməlidir.
- gəlir və ya digər effekt əldə etmək üçün pul vəsaitləri və digər qiymətliyə sərfdir.
- mənfəət əldə etmək üçün qiymətli kağızlar alqısıdır.
- mənfəət əldə etmək maliyyə vəsaitlərinin istifadəsidir.

455 İstehlak sektorunun inkişafının planlaşdırılma və proqramlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- sektordakı aktivlərin rentabellik səviyyəsi
- sektor üzrə əsas kapitalla investisiyalar, əsas fondların köhnəlmə və yenilənmə səviyyəsi
- sektor və onun tərkib hissələri üzrə ümumi istehsal və əlavə dəyərin həcmi, artım tempi
- sektor üzrə müəssisələrin mülkiyyət strukturunun dinamikası
- sektorun məhsullar ixracı, istehlakda idxalın payı

456 əhalinin istehlak əmtəələrinə tələbatının planlaşdırılmasında hansı normativlərdən istifadə olunur?

- texnoloji
- ekoloji
- sosial
- fizioloji
- maddi

457 İstehlak sektorunun strateji planlaşdırılmasında

- iqtisadi tərəddüdlər nəzərə alınmalıdır
- istehlakın irsi genotipi nəzərə alınmalıdır
- ölkədəki demokrafik situasiya nəzərə alınmalıdır
- bütün cavablar düzdür
- statistik qanunauyğunluqlar nəzərə alınmalıdır

458 Ölkədə adambaşına illik taxıl istehlakı norması 150 kq-dır. Yem kimi taxıl istehlakı 2010-cu ildə 1,5 mln ton olub. 2015-ci ildə əhalinin 10 mln nəfər olacağı, yem kimi taxıla tələbatın 2 mln tona yüksələcəyini, taxıl istehsalının 4 mln tona yüksələcəyini nəzərə alıb, taxıl idxalına olan tələbatı müəyyənləşdirin.

- 1,0 mln ton idxala ehtiyac var
- 2 mln ton idxala ehtiyac var
- 0,5 mln ton idxala ehtiyac var
- 1,5 mln ton idxala ehtiyac var
- idxala ehtiyac yoxdur

459 İstehlak sektorunun irsi genotipi...

- əhalinin sağlamlığına və mənəvi-əxlaqi dəyərlərinə zərər vuran bəzi əmtəələrin istehlakının qadağan edilməsidir
- istehlak sektorunda innovasiya tərəddüdləridir
- istehlak mallarının yenilənməsi və çeşidlərinin genişləndirilməsi
- istehlak sektorundakı radikal innovasiyalar nəticəsində ənənəvi istehlak əmtəələrinin yenilərlə əvəzlənməsidir
- əhalinin ərzaq və istehlak malları və xidmətlərinə minilliklər ərzində formalaşan və nəsildən-nəsilə ötürülən tələbatdır

460 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- innovasiya-texnoloji inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

461 Məşğulluğun artırılması və optimallaşdırılması proqramlarında hansı tədbirlər nəzərdə tutulmur?

- dini meyllərin tənzimlənməsi

- demoqrafik proseslərin tənzimlənməsi
- iş qüvvəsinin peşə-ixtisas səviyyəsinin artırılması
- sosial müdafiənin yaxşılaşdırılması
- yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması

462 əgər ölkədə əmək resurslarının qıtlığı gözlənilirsə, ən optimal strateji xətt nə olmalıdır?

- əhali artımının və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
- yalnız məhsuldarlıq artımının stimullaşdırılması
- yalnız əhali artımının stimullaşdırılması
- miqrasiya və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
- əhali artımının stimullaşdırılması və miqrasiya rejiminin asanlaşdırılması

463 Sadalananlardan hansı dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinə aid deyil?

- gənclər siyasəti
- işsizlərin sosial müdafiəsinin təminatı
- pensiya sisteminin fasiləsiz təkmilləşdirilməsi və pensiyaların həcmının artırılması
- gömrük siyasəti
- işsizlərin yeni peşələrə yiyələnməsinə yardım

464 Sadalananlardan hansı investisiya mühitinin müəyyənləşdirilməsində daha çox amildir.

- sosial infrastrukturun keyfiyyəti
- iqtisadi artım
- kredit əldə etmə imkanları
- texnoloji inkişaf səviyyəsi
- menecmentin keyfiyyəti

465 10-14 yaşda olan əhalinin sayı 800 min nəfər, 60-64 yaşda olan əhalinin sayı 150 min nəfərdir. Ölkənin mövcud əmək ehtiyatları 4,8 mln nəfərdir. əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin 95% sabit olaraq, əmək ehtiyatlarına aiddir. 5 il sonra ölkədə əmək ehtiyatları neçə nəfər olacaq?

- 5 mln 350 min nəfər
- 5 mln 177 min nəfər
- 5,2 mln nəfər
- 5 mln 145 min nəfər
- 5 mln 450 min nəfər

466 Hansı faktor məşğulluğun planlaşdırılmasında nəzərə alınmır?

- əmək ehtiyatlarının etnik strukturu
- məşğulluğun sadə strukturu
- demoqrafik faktor
- ümumi sosial-iqtisadi situasiya
- əmək ehtiyatlarının yaş, cins və regional strukturu

467 İndi ölkədə məşğulların sayı 5 mln nəfər, işsizlərin sayı 0,5 mln nəfərdir. 10 il sonra iqtisadi fəal əhalinin sayı 8 mln olacaq. Eyni zamanda 10 il kənd təsərrüfatında çalışanların sayının məcmu məşğullardakı xüsusi çəkisi 10%-dən 8%-dək azalacaq. 5% işsizlik səviyyəsi planlaşdırılanda kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar.

- 1 mln nəfər
- 592 min nəfər
- 608 min nəfər
- 500 min nəfər
- 640 min nəfər

468 Ölkənin özəl sektorunda real orta aylıq əmək haqqı səviyyəsi 400 manatdır. əgər hökumət minimum əmək haqqı səviyyəsini 200 manatadək yüksəltsə, işsizliyə hansı təsirlər ola bilər?

- müəyyən bir mərhələdə işsizlik tərəddüdləri baş verər
- işsizlik azalar
- işsizlik artar
- yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
- işsizlik səviyyəsi ciddi olaraq dəyişməz

469 İndi 10-14 yaşında əhalinin 300 min nəfərini qızlar təşkil edir. 60-64 yaşında qadınların sayı isə 100 min nəfərdir. 2,5 mln əmək qabiliyyətli yaşda qadının 1,9 mln nəfəri iqtisadi fəal əhalidir. 5 il sonra əmək qabiliyyətli yaşda olan qadınların 85%-nin iqtisadi fəal əhali olacağını nəzərə alıb, qadınlar arasındakı iqtisadi fəal əhalinin sayını müəyyən edin.

- 2 mln 200 min nəfər
- 2 mln 800 min nəfər
- 2 mln 295 min nəfər
- 2 mln 100 min nəfər
- 2 mln 900 min nəfər

470 Yaxın 5 ildə ölkədə stabilliyinin qorunacağı dinamik iqtisadi artımın baş verəcəyi, maliyyə stabilliyinin davam edəcəyi gözlənilir. Eyni zamanda iş qüvvəsi məsrəflərinin artacağı da proqnozlaşdırılır? Başqa faktorların stabilliyi halında investisiya mühiti necə dəyişəcək?

- olduqca yaxşılaşacaq
- qismən pisləşəcək
- qismən yaxşılaşacaq
- tam pisləşəcək
- stabil qalacaq

471 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması

472 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

473 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

474 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- sosial sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

475 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması

476 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ərazilərin inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

477 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

478 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

479 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

480 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- həlli vasitələri
- onlara nail olma vasitələri
- sistemin məkan məsələsi
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)

481 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- həlli vasitələri
- sistemin məkan strukturu
- sistemin məkan məsələsi
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)

482 Real dövlət büdcə kəsiri

- Büdcə gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərkdir
- Vergi gəlirləri ilə dövlət büdcə xərcləri arasındakı fərq bərabərdir.
- dövlət gəlirləri ilə xərcləri arasındakı fərq bərabərdir
- Nominal büdcə kəsiri, ilin əvvəlinə dövlət borcu, inflyasiya tempi əsasında müəyyən olunur..
- Vergi gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərq bərabərdir.

483 Hökumət milli valyutanın ABŞ dollarına kursunu 10% bahalaşdırmaq niyyətindədir. Ölkədə ÜDM- 20% artacağı, ABŞ-da illik inflyasiyanın 5% təşkil edəcəyi, k-nın sabitliyi halında milli valyuta kütləsinin artıb-azalma tempi necə olmalıdır.

- 10% azalmalıdır
- 15% azalmalıdır
- 25% azalmalıdır
- 5% artmalıdır
- dəyişdirilməlidir.

484 2011-ci ildə dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 30% olub. Yaxın 3 ildə real faiz dərəcəsinin 3%, ÜDM-in artım tempinin 10% olacağını, ilkin büdcə kəsirinin 5%-ə bərabərliyini nəzərə alıb, 1 il sonra dövlət borcunun nə qədər artıb-azalacağını müəyyən edin.

- dəyişməyəcək
- 15% azalacaq
- 16% azalacaq
- 17% azalacaq
- 22% azalacaq

485 İlin əvvəlinə dövlət borcu 1,5 mld manatdır. Real faiz dərəcəsi 4% olacaq. İl ərzində büdcə gəlirləri 15 mld manat, xərcləri 15,5 mld manat planlaşdırılır. İllik inflyasiya 5% olacaq. İlin sonuna real dövlət borcunu müəyyən edin.

- 2,5 mld
- 1 mld 305 mln
- 2,0 mld
- 1,4 mld
- 1,6 mld

486 Maliyyə ili üçün büdcə daxilolmaları, 20 mld manat planlaşdırılır. Dövlət alqıları 15 mld manat, borc üzrə faiz ödənişi, 2 mld manat, transfert ödənişləri 4 mld manat planlaşdırılır. Büdcə kəsiri nəyə bərabər olar?

- 2,2 mld
- 1 mld
- 2 mld
- 3 mld
- 4 mld

487 əmək ehtiyatlarına aid deyil...

- uzun müddətli izolyasiyada olanlar
- evdar qadınlar
- tələbələr
- məxfi qulluqçular
- hərbi qulluqçular

488 İqtisadi fəal əhaliyə aid deyil...

- işsizlər
- evdar qadınlar
- sosial məzuniyyətdə olan qadınlar
- hərbi qulluqçular
- məşğullar

489 Ölkədə əmək qabiliyyətli yaşda olan əhali 1,5 mln nəfərdir. Müxtəlif əbəblərə görə 200 min nəfər əmək resurslarına aid deyil. Evdar qadınlar, tələbə və s. İş axtarmayanların sayı 300 min nəfərdir. Məşğul əhali 4 mln nəfərdir. İşsizlik səviyyəsi nə qədərdir?

- 9%
- 10,5%
- 12,5%
- 11,1%
- 8%

490 Ölkənin investisiya mühiti dəyərləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- maliyyə stabilliyi
- iqtisadi artım
- siyasi stabillik

- iqlim şəraiti
- kredit əldə etmə imkanları

491 Investisiya riskləri qiymətləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- idarəetmənin təşkili
- asudə vaxtın təşkili
- siyasi gərginlik
- kriminal gərginlik
- sosial gərginlik

492 Ölkədə investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq üçün hansı tədbir həyata keçirilmir?

- amortizasiya normaları azaldılır
- bütövlük manilər aradan qaldırılır
- vergilər azaldır
- amortizasiya normaları artırılır
- maliyyə stabilliyi yaradılır

493 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- həlli vasitələri
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- onlara nail olma məqsədləri
- sistemin məkan məsələsi

494 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- həlli vasitələri
- həlli vaxtı (imkanı)
- sistemin məkan məsələsi
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)

495 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- qara və ovlan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- sivilizasiyalar üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

496 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- qara və ovlan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- selliloza üzrə proqnoz balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

497 Təklif inflyasiyasını şərtləndirən faktorlara aid deyil:

- material qiymətlərinin artımı
- xammal qiymətlərinin artımı
- əmək haqqının artımı
- məşğulluğun artımı
- vergilərin artımı

498 Ölkədə adambaşına ÜDM 5000 manatdır. 5 il ərzində bu göstəricini 10 min manata yüksəltmək planlaşdırılır. əhalinin sayının 9 mln nəfərdən 10 mln nəfərə yüksələcəyi halda orta illik artım tempi nə qədər olmalıdır?

- təxminən 14%
- təxminən 20%

- Təxminən 16%
- təxminən 12%
- təxminən 22%

499 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ekstropolyasiya
- morfoloji analiz
- statistik təcrübə metodu
- obyektlərə nəzarət
- normativ

500 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ekstropolyasiya
- iqtisadi riyazi
- statistik təcrübə metodu
- obyektlərə nəzarət
- balans

501 Bazar strategiyası:

- məhsulun qiymətinin müəyyən edilmə proseduru
- iqtisadi strategiya əsasında işlənir
- firmanın rəqabət üstünlüyünü təmin etmək və qlobal məqsədi reallaşdırmaq üçün təmin olunan qarşılıqlı əlaqəli və təsirli tədbirlərin məcmusu
- strateji portfel müqavilələr əsasında işlənir
- müəssisənin mənfəət normasının qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqəsini müəyyənləşdirir

502 Strateji göstəriş özünə daxil edir:

- müəssisənin fəaliyyətinin son məqsədinin nədən ibarət olmasına cavab
- müəssisənin rəqabət üstünlüklərinin çatışmamazlıqlarının formalaşdırılması;
- müəssisənin fəaliyyətinin etik və fəlsəfi məqsədlərin aydınlaşdırılması;
- müəssisənin onun idarə heyətinə münasibəti
- müəssisə cəmiyyətin gözündə öz fəaliyyətini necə yaxşılaşdırılmalıdır

503 Qiymətin funksiyalarına aid deyil:

- ölçü
- bölüşdürücü və ya yenidən bölüşdürücü
- stimullaşdırıcı
- təmərküzləşdirmə
- İnformasiya

504 Qiymətlərin əsas növləri hansılardır?

- sərbəst, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, direktiv müəyyən edilən
- sərbəst müəyyən edilən, topdan satış, pərakəndə satış
- sərəst müəyyən olunan, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, tənzimlənən
- liberal, mərkəzləşdirilmiş, pərakəndə satış
- tənzimlənən, tənzimlənməyən, pərakəndə satış

505 Inflyasiya özündə nəyi əks etdirir?

- qiymətlərin dəyişməsini
- qiymətlərin azalmasını
- qiymətlərin qeyri sabitliyini
- qiymətlərin sabitliyini
- orta qiymət səviyyəsinin davamlı yüksəlmə meylini

506 Investisiya səviyyəsi

- qiymətlərin mütləq dəyişməsini əks etdirir
- qiymətlərin artımının mütləq səviyyəsinə əks etdirir

- orta qiymət səviyyəsini nisbi dəyişməsinə əks etdirir
- qiymətlərin stabillik səviyyəsini əks etdirir
- qiymət artımının xərc artımına nisbətini əks etdirir

507 Tələb inflyasiyasını nə şərtləndirir:

- istehsal xərclərinin artımı
- iş qüvvəsi qiymətinin yüksəlməsi
- xammal qiymətlərinin artımı
- izafi məcmu xərclər
- xarici faktorlar

508 Sənayedə enerji istehlakı 20 milyon şərti yanacaq, məhsul buraxılışı 20 milyard manat, 1 ton şərti yanacağın qiyməti 200 manatdır. ÜDM 40 milyard manat olsa sənayedə yanacaq məsrəfi məcmu resurs məsrəfini 50%-ni təşkil etsə, sənayenin ÜDM-də payı neçə faizə bərabərləşər?

- 25%
- 50%
- 40%
- 35%
- 30%

509 ETT nəticələrinə görə 5 il sonra ölkə iqtisadiyyatı üzrə aralıq istehlakın məcmu buraxılışın 60%-dən 40%-inə qədər, sənayedə isə 50%-dən 30%-ə qədər azalacağı planlaşdırılır. 5 il sonra məcmu məhsul buraxılışının 60 milyard manatdan 80 milyard manata, sənayedə 30 milyard manatdan 50 milyard manata qədər artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM və sənayenin ÜDM-dəki payı neçə faiz artacaq?

- 200% və 10,4%
- 45% və 25%
- 33% və 15%
- 75% və 51%
- 150% və 31 %

510 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- qara metallar üzrə proqnoz balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

511 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- sahələrarası balans əsasında qurulan və sektorun daxilində və digər sektorlarla qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə imkan verən təkrar istehsal tsiklin makromodeli;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

512 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- perspektiv yanacaq-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

513 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- mineral xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;

514 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- meşə xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;

515 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əlvan metallar üzrə proqnoz balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

516 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- meşə materiallar üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

517 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- sement üzrə proqnoz balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

518 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- əmtəə qrupları üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

519 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

520 Gəlirlərin təkrar bölgüsü hesabında milli gəlir 30 mlrd alınan transfertlər 2 mlrd, verilən təransfert 1 mlrd planlaşdırılıb. Sərəncamda qalan gəlirin məbləği necə olmalıdır:

- 29 mlrd
- 31 mlrd
- 30 mlrd
- 33 mlrd
- 27 mlrd

521 Sadalananlardan hansı planlaşdırma göstəricilərinə aid deyil?

- natural göstəricilər

- Səhih göstəricilər
- müqayisəli göstəricilər
- Kəmiyyət göstəriciləri
- İqtisadi effektivlik göstərici

522 Mütləq göstəricilərdə nə öz əksini tapa bilməz?

- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan materialların həcmi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan xammalın həcmi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı həcmnin hesab dövrü ilə müqayisəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışının dəyər ifadəsi
- planlaşdırılan məhsul buraxılışının natural həcmdə ifadəsi

523 Sadalananlardan hansı makroiqtisadi plan göstəriciləri deyil?

- Əlavə dəyər
- Mənfəət və zərərlər
- xalis cari dəyər
- Məhsul buraxılışı
- Qiymət indeksi

524 Sadalananlardan hansı sahə plan göstəricisi deyilir

- Məhsul buraxılışı
- Mənfəət
- Əlavə dəyər
- Qiymət indeksi
- Milli gəlir

525 Sadalananlardan hansı regional plan göstəricisi deyil?

- Mənfəət
- ÜDM
- Əlavə dəyər
- Məhsul buraxılışı
- Məcmu milli məhsul

526 Sadalananlardan hansı təsdiq edilmiş göstərici deyil

- Sosial normativlər
- İqtisadi normativlər
- Ekoloji normativlər
- Dövlət sifarişi
- Müəssisənin mənfəəti

527 İndikativ planlaşdırma

- Mütəxəssis ekspertlərin rəyinə əsaslanır
- Riyazi modellərə əsaslanır
- Birbaşa iqtisadi hesablamalara əsaslanır
- Sahələrarası balans metoduna əsaslanır
- Sosial və iqtisadi normativlərə əsaslanır

528 Balans metodu.

- Qarşılıqlı əlaqəli göstəricilərin uzlaşdırılmasına əsaslanır
- Statistik göstəricilərin təhlilinə əsaslanır
- Mütəxəssis rəylərinə əsaslanır
- İstehsal xərclərin normalarına əsaslanır.
- İqtisadi sistemlərdəki proseslərin hissələrə bölünüb təhlil olunmasını əsaslanır

529 Normativ planlaşdırma metodunda nədən istifadə olunmur?

- Sosial normativlərdən
- Yaşayış minimum göstəricisindən

- Ekoloji normativlərdən
- Əhalinin nominal gəlirləri göstəricisindən
- Minimal istehlak zənbili göstəricisindən

530 İstehlak tələbatını planlaşdırmağa imkan yaradan makroiqtisadi modeli hansıdır?

- $C = f(\Delta C_1, g_c, g_j, g_j^-, B, V)$
- $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$
- $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$
- $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_i, B, V)$
- $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V)$

531 ABŞ-da istehlak tələbatını proqnozlaşdırmaq üçün hansı ekonometrik modeldən istifadə olunur:

- $C = f(g_0)$
- $C = 0,47 + 0,999C + 0,17Y_{-1} - 7,134\Delta PC$
- $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_j^-, B, V)$
- $C = b \cdot C + kY_{-1} - \Delta PC$
- $C = a + bC + kY_{-1} - \Delta PC$

532 əsas qiymətlərlə məhsul buraxılışını 40 mlrd manat aralığı istehsalı 15 mlrd manat planlaşdırılırsa, əlavə dəyər nəyə bərabər olacaq?

- 55 mlrd manat,
- 2,6 mlrd manat
- 25 mlrd manat
- 12,5 mlrd manat
- 27,5 mlrd manat

533 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- iqtisadi transformasiyanın ümumi xarakterini
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- əhalinin işsizlik səviyyəsini
- vətənin inhisarqabiliyyətini

534 502. Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- iqtisadiyyatın dayanıqlığı
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- əhalinin işsizlik səviyyəsini
- vətənin inhisarqabiliyyətini

535 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ölkənin müdafiə qabiliyyəliyinin
- 3. ölkənin mühafizə qabiliyyəliyini
- 2. iqtisadiyyatın durğunluğu
- 5. əhalinin işsizlik səviyyəsini
- 4. vətənin inhisarqabiliyyətliyini

536 2000-2010-cu illərdə sutarlara xırdalan cirkab suların həcmi 171mln m³—dan 181 mln m³-a qədər artıb. Növbəti on ildə bu tendensiya davam etsə sututarlara nə qədər cirkab su atılır?

- 191,6 mln m³
- 188 mln m³
- 193 mln m³
- 191 mln m³
- 194 mln m³

537 Ötən 10 il ərzində ölkədə ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə üzrə əsaslı investisiya qoyuluşu 1 mln 727 min manatdan 84mln 449 min manat yüksəlib növbəti 10 illikdə bu istiqamətdə orta illik 15%-lik aotım proqnozlaşdırılsa, 2020 – ci ildə ekoloji investisiyaların həcmi nə qədər olar?

- 300 mln manat
- 345 mln manat
- 341, 6 mln manat
- 352,1 mln maanat
- 344,4 mln manat

538 Ekoloji proqnozlar adətən hansı senari üzrə hazırlanır?

- Optimist, investisiyalı, pessimist
- Optimist, innovasiyalı-inkişaf
- Optimist, pessimist, adi
- Inersiyalı, innovasiyalı-inkişaf
- Optimist, pessimist

539 Dünya Bankının inersiyalı ssenari proqnozuna görə 2030-cu ildə inkişaf etmiş ölkələr tərəfindən atmosferə nə qədər zəhərli maddə atılacaq?

- Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq miqdarında
- Təxminən 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- Təxminən 15 mld ton şərti yanacaq miqdarında
- Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- Təxminən 5mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında

540 Dünya Bankının inersiyalı ssenari üzrə proqnozuna görə 2030 –cu ildə Asiyanın inkişaf etməkdə olan ölkələri tərəfindən atmosferə nə qədər zəhərli tullantı atılacaq?

- 15 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 5 mld ton yanacaq ekvivalenti
- 19 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 12 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti

541 Dünya Bankının təbiətə dost münasibət ssenarisinə görə 2050-ci ildə inkişaf etmiş ölkələr 2050-ci ildə atmosferə qədər zəhərli tullantı atacaqlar? Inversiyalı ssenari ilə fərq nə qədər.

- 25 mld ton şərti yanacaq, fərq yoxdur
- təxminən 10 mld ton şərti yanacaq, fərq 15mld ton azalmadır
- təxminən 15 mld ton şərti yanacaq , fərq 10 mld ton azalmadır
- 17 mld ton şərti yanacaq, fərq 8 mld ton azalmadır
- təxminən 20 mld ton şərti yanacaq, fərq 5mld ton azalmadır

542 Dünya Bankının təbiətə dost Münasibət ssenarisinə görə 2050 –ci ildə inkişaf etməklə olan ölkələr atmosferə nə qədər zəhərli tullantı atacaqlar?

- 3 mld ton şərti yanacaq
- 2 mld ton şərti yanacaq

- 10 mld ton şərti yanacaq
- 7,5 mld ton şərti yanacaq
- 12 mld ton şərti yanacaq

543 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- beynəlxalq maliyyə bazarlarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- dünya bazarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- ölkənin və təsərrüfat subyektlərinin xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirakının optimal strategiya və taktikasını müəyyən etmək üçün dünya bazarının və ayrı-ayrı əmtəə bazarlarının konkret proqnozlarının hazırlanmasını
- beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əlaqələrin proqnoz göstəricilərinin hazırlanmasını
- ayrı-ayrı ölkələrin ixrac və idxal proqnozlarının hazırlanmasının

544 Regional inkişaf proqramlarının gerçəkləşməsi nəyi şərtləndirmir

- Ölkə daxili miqrasiyanın sürətlənməsini
- Regional infrastrukturun yaxşılaşdırılması
- Regionun resurslarından optimal istifadəni
- Ölkədə inkişafın sürətlənməsini
- Regionun iqtisadi inkişafının sürətlənməsini

545 Büdcə tarazlığı modelinin K əmsalı nəyə görə şəhərlər üçün yüksək hesablanır

- Şəhərdə mərkəzi idarəetmə orqanının olması
- Şəhərdə həyat keyfiyyəti standartının yüksəkliyi
- Şəhərdə ictimai məhsullara tələbatın yüksəkliyi
- Şəhərdə bank maliyyə sisteminin mövcudluğu
- Şəhərdə əhali sıxlığının yüksəkliyi

546 Regional inkişafın reallaşmasında daha çox istifadə olunan.....

- Məqsədli proqramlar
- İndikativ planlaşma
- Strateji planlaşma
- Direktiv planlar
- Strateji proqnozlaşma

547 Elmi-tədqiqat proqramlarının hazırlanmasında daha çox istifadə edilən metodlardan biri hansıdır?

- Forsayt metodu
- barometrik metod
- mexaniki ekstrapolyasiya
- trend metodu
- normativ metod

548 Azərbaycan elmi-tədqiqat sferasında tədqiqatçı heyətinin 21% ictimai və humanitar elmi sahələrində cəmləşib. İnkişaf etmiş ölkələrdə bu göstərici 7-9 % arasında dəyişir. Elmi-tədqiqat sferasının inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlər nəzərdə tutulmalıdır?

- humanitar elmi-müəssisələrinin özünümaliyyələşmə prinsipi əsasında fəaliyyəti.
- humanitar elmi-tədqiqat sahələrinə maliyyə ayrılmalarının mütləq həcmnin azaldılması və humanitar tədqiqat istiqamətlərinin optimallaşdırılması
- humanitar sahələr üzrə aspirant və doktorantların qəbul planının azaldılması
- Humanitar tədqiqatların əksər istiqamətlərindən imtina.
- humanitar elmi-tədqiqat sferasında kütləvi ixtisaslar aparılması

549 Elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşməsi nəyi nəzərdə tutur?

- yalnız kommersiya müəssisələrinin daxilindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini
- Yalnız MEA-nın maliyyələşdirilməsini
- ayrı-ayrı elmi müəssisələrin maliyyələşdirilməsini
- yalnız konkret elmi-tədqiqat layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
- yalnız ali təhsil sektorundakı tədqiqatların maliyyələşməsini

550 Azərbaycanda elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşdirilməsi prinsipini nə vaxtdan tətbiq edir?

- 1999-cu ildən
- 2005-ci ildən
- 2008-ci ildən
- 2011-ci ildən
- 2010-cü ildən

551 Azərbaycanda dövlət dövlət elmi-tədqiqatın proqram-məqsədli maliyyələşməsi üzrə nə qədər vəsait ayırır?

- 45 mln manatdan çox
- 80 mln manatdan çox
- 25 mln manatdan çox
- 6 mln manatdan çox
- 2 mln manatdan çox

552 Elmi-tədqiqat sferasının inzibati-təşkilati maliyyələşdirilməsi nəyi nəzərdə tutur?

- elmi-tədqiqatın müxtəlif nazirliklər üzrə maliyyələşdirilməsini
- ayrı-ayrı elmi müəssisə və təşkilatların maliyyələşdirilməsinə
- ayrı-ayrı elmi layihələrin maliyyələşməsinə
- kommersiya təşkilatlarının tabeciliyindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini
- sahə elmi-tədqiqat institutlarının maliyyələşdirilməsini

553 xx əsrin əvvəllərində dünya üzrə ölkə rezidentləri tərəfindən 936 min patent müraciəti olub. 2009-cu ildə Azərbaycanda 211 ixtira patenti verilib. Bu nəticəni necə qiymətləndirmək olar?

- məqbul
- zəif
- yaxşı
- çox zəif.
- yüksək

554 Elmi-texniki inkişafın strateji proqramlaşdırılması hansı ardıcılıqla həyata keçirilir?

- elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, nəticələrin qiymətləndirilməsi
- proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- elmi prioritetlərin və məqsədlərin müəyyənlişməsi, proqramın icra strukturlarının müəyyənlişməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın monitorinqi və nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması
- proqramın icra strukturunun müəyyənlişməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın qiymətləndirilməsi

555 Elmi-texniki proqramın məqsədi formalaşarkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- proqramın nəticələrinin effektivliyi
- proqramın üzrə potensial icracıları
- ölkənin ümumi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası
- proqramın icrasında iştirak edən özəl qurumların təşkilati-hüquqi forması
- proqramın resurs təminatı

556 Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin səmərəliliyini müəyyənlişdirən göstəricilərə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ticarət markaları və ya faydalı modellərin yaş strukturu
- elmi-tədqiqat və konstruktor-layihə işlərinin tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə
- ixtiraların, kəşflərin sayı
- proqramın nəticələrinin effektivliyi
- əhalinin 1000 və ya milyon nəfərinə düşən patentlərin sayı

557 2004-cü ildə dünya üzrə 604 min ticarət markasına və ya faydalı modelə şəhadətnamə verilib. Dünya 6 mld nəfər, ölkə əhalisinin 9 mln olduğunu nəzərə alıb, Azərbaycanın bu göstərici üzrə orta dünya səviyyəsinə çatması üçün necə faydalı model hazırlamalı olduğunu müəyyənlişdirin.

- 750
- 1600
- 1500
- 1200
- 900

558 Ölkənin elmi-texniki inkişaf strategiyasına sadalananlardan hansı aid deyil?

- elmi-tədqiqat işlərinin yalnız dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi
- «elmi-tədqiqat xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrinin formalaşması
- ölkənin maddi, təbii, maliyyə və s. Resurslarına uyğun elmi-prioritetlərin secilməsi
- ali təhsil sferasında elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişlənməsi
- elmi-tədqiqat işlərinin maliyyələşməsində proqram məqsədli metoda keçid

559 Sadalananlardan hansı elmi-texniki inkişafın dövlət tənzimlənməsi siyasətinə aid deyil?

- elmi işçilərin əməyinin stimullaşdırılması
- prioritet elm sahələri üzrə kadr hazırlığı
- elmi-texnoloji təşkilatlara vergi güzəşti
- idxal olunan elmi-tədqiqat təyinatlı avadanlıqlara gömrük rüsumunun artırılması
- sürətli amortizasiya siyasəti

560 Yüksəkinkişaf etmiş ölkələr üzrə yüksək texnologiyalı məhsul ixracı 1 trl. 170 mld dollar olub. Azərbaycanın bu səviyyəyə yüksəlməsi üçün lazım olan yüksək texnologiyalı məhsul ixracı həcmi müəyyən edin (inkişaf etmiş ölkələrinə halisi 1 mld, Azərbaycanın əhalisi 9 mln nəfərdir)

- 10 mld 530 mln dollar
- 9 mld dollar
- 1 mld 170 mln dollar
- 11 mld dollar
- 15 mld 130 mln dollar

561 Orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər sinifə normativ orta dərs yükü həftəlik 30 saat, hər müəllimə normativ həftəlik dərs yükü 18 saatdır. Hər müəllimin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır. Orta təhsil sistemi üzrə illik əmək haqqı xərci nə qədər olar?

- 600 mln manat
- 720 mln manat
- 800 mln manat
- 950 mln manat
- 450 mln manat

562 10 min nəfər əhaliyə 100 həkim, 150 tibb və texniki heyəti olmasını normativ qəbul edək. Həkimlərin orta aylıq əmək haqqının 500 manata bərabər olarsa, ölkəmizin dövlət səhiyyə xərcləri daxilində əmək haqqı xərclərini nə qədər planlaşdırmalıyıq (ölkə əhalisinin sayı 9 mln Tibb işçilərinin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır).

- 750 mln manat
- 1 mld manat
- 860 mln manat
- 980 mln manat
- 1 mld 200 mln

563 2012-ci ildə əmək haqqı xərci 1 mld manat, dərman xərci 500 min xəstələnin hər birinə orta hesabla 50 manat, ərzaq xərci 40 manat olub. Dəftərxana xərci əhalinin 1 nəfərinə 1 manat, inventar və avadanlıq xərci əhalinin hər nəfərinə 30 manatdır. Dövlət səhiyyə xərclərinin həcmi planlaşdırın (əhali 9 mln)

- 1 mld 240 mln
- 1 mld 436 mln
- 1 mld 356 mln
- 1 mld 324 mln
- 1 mld 546 mln

564 2010 –cü ildə səhiyyə sistemində 100 mln manatlıq dərman xərci olub. Çarpayı günlərin sayı 500min təşkil edib. 2015-ci ildə dərman sərfi normasının 2010-cu ildə nisbətən 20% artacağını, çarpayı günlərinin sayının hər il 10% azalacağını nəzərə alıb, 2015-ci ildə dərman xərclərinin həcmi müəyyən edin.

- 140 mln manat
- 71 mln manat
- 120 mln manat
- 60 mln manat
- 85 mln manat

565 Dövlət investisiya xərcləri əsasən hansı metodla planlaşdırılır?

- Eksport qiymətləndirilməsinə ietodu ilə
- Proqram – məqsədli metodla
- Balans metodu ilə
- Sadalanan metodların heç biri ilə
- Normativ metodla

566 Tədiyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- Xaricdən gələn transfertləri
- Müəyyən müddət ərzində ölkə rezidentlərinin başqa ölkələrlə iqtisadi bağlaşmalarının məcmusunun sistemli yazılışını
- Ölkə müəssisələrinin digər ölkələrin müəssisələrin ilə bağlaşmalarının həcmi
- İxrac və idxalın balansını
- Xaricə kapital axınının həcmi

567 Tədiyyə balansının əsas elementləri hansılardır?

- cari əməliyyatlar hesabı, xarici ticarət həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- Ölkənin qızıl-valyuta ehtiyatlarının həcmi, ixracın həcmi, xarici investisiyaların həcmi:
- Cari əməliyyatlar hesabı, kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatları hesabı, rəsmi ehtiyatların dəyişməsi
- İdxalın həcmi, ixracın həcmi
- Xaricdə kapital qoyuluşlarının həcmi, xarici investisiyaların həcmi

568 2010 –cu-ildə ölkənin ixracı 15 mld manat, idxal 10mld manat olub.(xidmətlər də daxil olmaqla). xaricdən faiz ödənişi və sair formada 1mld manat gəlir əldə olunub.2015-ci ildə ixracın 40%, idxalın 20%,xaricdən gələn gəlirlərin 50% artacağı planlaşdırılır.2015-ci ildə xalis cari transfertlərin 1mld manat təşkil edəcəyini nəzərə olub, cari əməliyyat üzrə saldonu müəyyən edin

- 9,5 mld manat
- 11mld manat
- 12mld manat
- 12,5mld manat
- 9,0 mld manat

569 Ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 4mln nəfər, işsizlik səviyyəsi 10%-dir. Yaxın 5 ildə iqtisadi fəal 5mln nəfər olacaq, 800min əlavə iş yeri açılacaq. İşsizlik səviyyəsi nə qədər olacaq?

- 10%
- 5%
- 15%
- 14%
- 12%

570 Ölkədə 11-14 yaşlı əhalinin sayı 1mln nəfər, 55 yaşda olan əhalinin sayı isə 100min nəfərdir. əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin sayı isə 5mln nəfərdir. 5ildən sonra əməkqabiliyyətli yaşda olan əhalinin sayı nə qədər artacaq? (əməkqabiliyyətli əhali 15-60yaşdadır)

- 25%
- 18%
- 15%
- 17%
- 24%

571 Ölkədə əmək ehtiyatlarının sayı 5mln nəfərdir. İqtisadi – fəal əhalisi isə əmək ehtiyatlarının 80%-ni təşkil edir. İqtisadi – fəal əhalinin 95%-i məşğuldur. əmək ehtiyatları 10% artarsa, iqtisadi fəal əhali əmək ehtiyatlarının 90%-ni təşkil edərsə, 200min əlavə iş yeri açılarsa, işsizlik səviyyəsi nə qədər olar?

- 14%
- 5%
- 19%
- 17%
- 16%

572 İşsizliyin təbii dərəcəsi 5%-dir.İqtisadi fəal əhali 6 mln,məşğulluğu 4,5 mln nəfərdir.İşsizlik təbii səviyyəindən nə

qədər kənarlaşıb:

- 7%
- 3%
- 5%
- 4%
- 6%

573 5 il sonra ölkədə iqtisadi fəal əhəlinin sayının 5 mln nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılır. Növbəti 5 ildə işləyənlərin sayının 4,7 mln nəfər olacağı halda, işsizlik səviyyəsi təbii hədlərdən nə qədər kənar olacaq?

- 3%
- 1%
- 2%
- 5%
- 4%

574 Delfi metodu adətən hansı müddət üçün proqnozlaşdırmada istifadə edilir?

- bir illik müddət üçün
- 3 illik müddət üçün
- uzunmüddətli perspektiv üçün 30 ilədək
- kvartal üçün
- 5 illik müddət üçün

575 əgər 10 önləyici göstəricindən 7-si artırsa, diffuziya indeksi nəyə bərabər olar?

- 50%
- 45%
- 30%
- 0,7
- 1,0

576 SWOT- analizdə nə aydınlaşdırılır

- firmanın zəif və güclü tərəfləri, imkanlar və risklər
- texnoloji problemlər
- siyasi risklər
- iqtisadi mühit
- texnoloji, iqtisadi, sosial mühit

577 STEP analizdə nə aydınlaşdırılır?

- mövcud texnoloji və siyasi mühit
- sosial, texnoloji iqtisadi, siyasi mühit
- firmanın zəif və güclü tərəfləri
- elmi-texniki tərəqqi problemi
- texnoloji yeniləşmələr

578 Ssenari yazılması metodu.

- proqnozlaşdırılan obyektin vəziyyəti uyğun obyektlərin keçmiş inkişaf analogiyasının əsasında müəyyənləşdirir
- Obyektin gələcək və keçmiş vəziyyəti arasında məntiqi əlaqələri aşkarlayır
- yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin kəmiyyət xarakteristikasını müəyyənləşdirir
- Mövcud şəraitin müxtəlif vəziyyətlərinə müvafiq olaraq, obyektin gələcəkdə vəziyyətinin fərqliliyinin məntiqi ardıcılıqla müəyyənləşdirir.
- Yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin keyfiyyət xarakteristikasını aşkarlayır

579 Kritik texnologiyalar metodu hansı ölkələrdə proqnozlaşdırma işlərində istifadə edilmir

- Rusiya
- Yaponiya
- ABŞ
- Fransa
- Macarıstan

580 Hansı komponent strateji planlaşdırmanın, mahiyyətini müəyyənləşdirmir?

- Sosial-iqtisadi sistemin məqsədi
- Zaman
- Sosial-iqtisadi sistemin resursları
- Sosial-iqtisadi sistemin təşkilati strukturu
- Sosial-iqtisadi sistemin məkan strukturu

581 Məqsəd özündə nəyi əks etdirir?

- Obyektin arzu olunan vəziyyətini
- Sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafını
- Sosial-iqtisadi sistemin sürətli inkişafını
- Obyektin mövcud vəziyyətini
- Sosial-iqtisadi sistemin artım tempələrinin azaldılmasını

582 Eviristik proqnozlaşdırma metodu nəyə əsaslanır?

- iqtisadi göstəricilərin riyazi modellər əsasında təhlilinə
- Tədqiqatlara və əvvəl nəmalum olan faktların müəyyənləşməsinə
- «məsrəf -buraxılış» modelinə
- mövcud fakt və göstəricilərin təhlilinə
- sahələrarası balans modelinə

583 Faktoloji metod nəyə əsaslanır?

- Fakt və göstəricilərin məntiqi təhlilinə
- Müxtəlif tədqiqatlara
- Ekspert rəylərinə
- Riyazi modellərə
- Fakt və göstəricilərin məntiqim təhlili, riyazi modellərə

584 Sadalananlardan hansı planlaşdırma prinsipinə aid deyil?

- Prioritetlik
- Proporsionallıq
- Alternativlik
- Rentabellik
- Optimallıq

585 Optimallıq prinsipi planın reallaşması üçün lazım olan.

- Vaxtın optimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- Müddət və resursların optimal həddə olmasını nəzərdə tutur
- işçi qüvvəsinin minimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- materialların məsrəfini minimallaşdırmağa nəzərdə tutur?
- İdarəetmə işlərinin çevikliyi nəzərdə tutur

586 indikativ planlaşdırma əsasən hansı müddəti əhatə edir?

- 1 ili
- 3-5 illik müddəti
- 10 illik müddəti
- 10-20 illik müddəti
- 20 ildən yuxarı müddəti

587 Hansı proqramlar Azərbaycan Respublikasında reallaşdırılır?

- turizmin inkişafı proqramı
- hamısı
- informasiya texnologiyaları sektorunun inkişafı
- yoxsulluğun azaldılması
- heç biri

588 əgər 10 önləyici göstəricidən 5-i artırsa, diffuziya indeksi nəyə bərabər olar?

- 0,6
- 30%
- 45%
- 0,5%
- 0,7

589 ASK-nın Strateji planlaşması daha çox hansı zərurətdən yararır

- Bionerji tələbatın artmasından
- Qlobal ərzaq təhlükəsizliyi probleminin aktuallığından
- Torpaqların münbitliyinin azalmasından
- Ərzaq qiymətlərinin artmasından
- İqlim dəyişməsindən

590 Təşkilati strategiyanın dərk edilməsi nəzərdə tutur:

- müəssisənin fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün hərəkətləri özünə daxil edir;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün təbii qaydaların bərpasını nəzərdə tutur;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün strateji fəaliyyətin əlaqələndirilməsini özünə daxil edir;

591 Perspektiv planlaşdırma:

- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- müəssisənin münasibətlərini yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün fəaliyyəti özünə daxil edir;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.

592 İndikativ planlaşdırma

- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- planlar tövsiyyə xarakterlidir və dövlətin mərkəzləşdirilmiş planlaşma sistemi ilə sıx bağlanır;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.

593 Müəssisənin strateji planı özünə daxil edir:

- təşkilatın mədəniyyətini;
- uzunmüddətli və əsas strategiyanı özünə müəssisənin maliyyə göstəricilərini daxil edir;
- regionun və makroiqtisadiyyatın qarşısında duran strateji məqsəd və vəzifələrə uyğun olaraq tarazlı strateji tədbirlərin həyata keçirilməsi.
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;

594 Taktiki planlaşdırmanın əsas vəzifələri:

- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- bir dövr ərzində bölünmüş resurslar tam istifadə olunur;

595 Operativ planlar:

- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
- planlar qısa müddətə tərtib olunur;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur

596 Planların növlərə görə fərqləndirilməsi:

- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur
- təşkilat daxilində planların yerinə yetirilməsi səmərəli bölüşdürülür və onların yerinə yetirilməsinə məsul şəxslər müəyyənləşdirilir;
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;

597 Müəssisə daxili planlaşdırmanın sxemi:

- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planlaşma cari tələbatı ödəmək üçün tərtib edilir;
- planlaşma keçmişə yönəldilərək işlənir;
- funksional istiqamətlər üzrə firmanın xidmətinin istiqamətləri müəyyənləşdirilir;
- mərkəzləşdirilmiş və diversifikasiya edilmiş qarışıq planlaşmanı özünə daxil edir;

598 Qısa müddətli planlaşmaya aiddir:

- firma daxili planlaşma
- etimallığa əsaslanan təhlil
- operativ planlaşma
- taktiki planlaşma
- indikativ planlaşma

599 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir

- firma daxili planlaşma
- taktiki planlaşma
- indikativ planlaşma
- etimallığa əsaslanan təhlil
- operativ planlaşma

600 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- kommunal energetikanın radikal innovasiyalı transformasiyası sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənar qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansını (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

601 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- enerjiqənaət yaşayışa və mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənar qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansını (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

602 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- yüksək FİƏ-li sistemlərə və tənzimlənen istiliklərə keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənar qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansını (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

603 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika

strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- enerjiyə qənaət sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

604 . Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- müstəqil enerji qurğularına keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

605 Dünya əmtəə bazarının proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən tələbatın proqnozlaşdırılmasında sadalanan göstəricilərdən hansı istifadə edilmir?

- ABŞ və bəzi ölkələrin strateji məhsul ehtiyatları
- istehlakın gözlənilən həcmi
- müvafiq məhsulu istehlak edən sahələrin inkişaf perspektivləri
- xarici istehlakın həcmində idxalçı dövlətlərin hökuməti tərəfindən göstərilən təsir
- müvafiq məhsul üzrə xarici istehlakçıların miqdarının dəyişməsi

606 Dünya əmtəə bazarlarında qiymətlərin səviyyəsini və dinamikasını proqnozlaşdırarkən sadalananlardan hansı nəzərə alınmır?

- məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- rəqiblər və müstəqil təşkilatlar tərəfindən hazırlanan proqnozlar
- məhsula tələbatın proqnoz qiymətləndirmələri
- qiymətlərin retrospektiv və cari konyukturası, əvəzləyici məhsulların qiymətləri
- kiçik istehlakçıların istehsal məsrəfləri

607 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;

608 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yeraltı istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;

609 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika

strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda azaldılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

610 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə azaldan nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

611 Xammal və yarımfabrikatların dünya qiymətləri dinamikasına hansı faktorlar ciddi təsir göstərir?

- bu məhsulların istehsalının texnoloji xarakteri, məhsulların istehsalçı, istehlakçı və ticarət vasitəçilərində olan ehtiyatları
- məhsulların satış texnologiyaları
- məhsulların ölkə mənbəyi
- məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- məhsulların reklam texnologiyası

612 Valyuta kurslarının proqnozlaşdırılmasında hansı amillər nəzərə alınmır?

- ölkənin tədliyyə balansının vəziyyəti
- müəssisələrin kredit borcları
- ölkələrarası ucot dərəcələrinin fərqi
- dünya əmtəə bazarlarında sövdələşmələrin əsasən dollar və ya avro ilə həyata keçirilməsi
- inflyasiya templəri

613 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması effekti ümumi formada necə müəyyən olunur?

- proqnozların səhihliyi nəticəsində əldə olunan gəlirlər
- proqnozlaşdırmadan əldə edilən əlavə gəlirin proqnozlaşdırma xərclərinə nisbəti ilə
- proqnozlaşma nəticəsində mümkün zərərlərin minimalaşdırılması
- bu effekti müəyyənləşdirmək mümkün deyil
- proqnozlaşdırmadan əldə olunan əlavə gəlirlə proqnozlaşdırma məsrəflərinin fərqi ilə

614 XX əsrin II yarısında dünya üzrə ən nəzərə carpan demoqrafik meyl hdsandır?

- dünya əhalisinin 2,1 dəfə artımı, müəyyən regionlarda depopulyasiya meylləri və miqrantların sayının kəskin artımı
- dünya əhalisinin qocalma meylləri
- dünyada qadınların sayının kəskin artımı
- dünyada depopulyasiya və əhalinin qocalması meyli
- dünya əhalisinin kəskin artımı və qocalma meyli

615 BMT-nin orta variant proqnozlarına görə 2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı nə qədər olacaq?

- 12 mld nəfər
- 8 mld 285 mln nəfər
- 9 mld 191 mln nəfər
- 14 mld
- 7 mld 364 mln nəfər

616 BMT proqnozlarına görə 2050-ci ildə Rusiya əhalisi nə qədər azalacaq?

- 30%
- 19%
- 25%
- 27%
- 15%

617 əgər Azərbaycanda əhalinin təbii artım tempi 1% səviyyəsində olsa, 2050-ci ildə əhalinin sayı nə qədər olar?

- 14 mln nəfər
- 13 mln 520 min nəfər
- 12 mln 530 min nəfər
- 15 mln nəfər
- 13 mln 387 min nəfər

618 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa xarici investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

619 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun artım tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

620 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- əsas fondların dəyəri, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

621 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların dinamikası (məşğul olanların sayı);
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

622 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- sektorun və sahələrin inkişafının effektivliyi – ümumi məhsulun və əlavə dəyərin məşğul fondların dəyərində (fondverimi); tam şəkildə iqtisadiyyatın və mineral xammalın və ya ixracın, eləcə də meşə xammalının əsas istehlakçılarının materialtutumluğu və enerjitutumluğu;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

623 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- MDB dövlətlərilə və MDB-dən kənarında dövlətlərlə ticarətdə ixracın və idxalın strukturunda mineralların metalların, kimya məhsullarının, meşə və tikinti materiallarının payı.
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

624 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

625 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

626 əhalinin həyat səviyyəsi planlaşdırılarkən və proqnozlaşdırılarkən hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- demoqrafik
- iqtisadi
- etnoqrafik
- ekoloji
- sosial

627 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

628 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- əhalinin nisbi tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

629 Ölkə əhalisinin nominal gəlirləri 30 mld manat olacaq. İcbari ödəniş, vergi ödənişi və s. 10 mld manat təşkil edəcək. könüllü ödənişlər, kreditə alınmış mallar üçün borcların ödənilməsinə və s. bu kimi məsələlərə 7 mld manat sərf olunacaq. İnflyasiya 5% təşkil edəcəyi planlaşdırılır. əhalinin real son gəlirlərini müəyyən edin.

- 14 mld manat
- 13 mld manat
- 12,4 mld manat
- 12 mld manat

20 mld manat

630 Ölkədə bir nəfərin minimal ərzaq tələbatının ödənilməsinə 80 manat tələb olunur. əgər ABŞ-da istifadə olunan metd əsasında yaşayış minimumu müəyyənləşdirilsəydi, pensiya və minimum əmək haqqı necə olardı?

- 160 manat
 240 manat
 120 manat
 150 manat
 200 manat

631 2015-ci ildə sənayedə məhsul buraxılışının 40 mld manat olacağı proqnozlaşdırılır. Amortizasiya ayırmaları 5 mld manat, balans mənfəəti 5 mld manat, dolayısı vergilər 3 mld manatdır. Sənayedə çalışanların illik əmək haqlarını müəyyənləşdirin.

- 27 mld manat
 35 mld manat
 32 mld manat
 30 mld manat
 37 mld manat

632 2010-2015-ci illərdə məhsuldarlığın ildə orta hesabla 5,7% artım tempi proqnozlaşdırılır. İqtisadi səmərəliliyin təmini baxımından əmək haqlarının artım tempinin nə qədər olması məqbuldur?

- 7,5%
 5,7%
 8,5%
 5,0%
 10,4%

633 Yoxsulluğun azaldılması strategiyasının istiqamətlərinə aid deyil?

- ÜDM-in dinamik artımı
 gəlirlər bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin azaldılması
 gömrük siyasətinin təkmilləşdirilməsi
 davamlı sosial müdafiə
 məşğulluğun artırılması

634 əhalinin gəlirlərindəki qeyri-bərabərliyin azaldılmasında hansı tədbir səmərəsizdir?

- progressiv vergi sisteminin tətbiqi
 yüksək gəlirlərə vergi güzəşti
 vergi dərəcələrinin artırılması
 davamlı sosial müdafiə
 aşağı gəlirlərə vergi güzəşti

635 Layihəyə lazım olan vəsaitin 30%-i borc, 50% müəssisənin öz vəsaiti, 20% səhm buraxılışı hesabına əldə olunub. Borc kapitalının dəyəri 10%, səhm emissiyası məsrəfləri 1% müəssisənin vəsaitinin dəyəri 5%-dir. Layihə kapitalının dəyəri neçə olar?

- 4,7%
 5,7%
 7,7%
 6,7
 3,7%

636 Layihə 10 mln manat tələb edir. Layihə vəsaitlərinin dəyəri 10%-dir. I ildə 6, II ildə 8 mln manat pul daxilolmaları planlaşdırılır. Rentabellik indeksini müəyyən edin

- 0,31
 0,41
 0,21
 0,61
 0,51

637 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin sosial müdafiəsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

638 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- regionlarda seçkinin dəstəklənməsi
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi

639 Tələblərin tərkibinə görə istehlak sektoruna aiddir?

- ərzaq istehsalı, qeyri-ərzaq istehsalı, sosial-mədəni xidmətlər, tibb xidmətləri
- özəl ərzaq istehsalı müəssisəsi, dövlət səhiyyə müəssisəsi, natural təsərrüfat, turizm müəssisəsi
- yeyinti sənayesi, yüngül sənaye, təhsil xidmətləri, xalq istehlakı malları ticarəti
- konselting xidməti, rabitə sektoru, mənzil-kommunal xidmət müəssisəsi, özəl ictimai iaşə müəssisəsi
- tibb sənayesi, məişət kimyası sənayesi, fermer müəssisəsi, təmir müəssisəsi

640 Layihəyə 10 mln manat vəsait yazılır və bu vəsaitlərin 10%-dir. Layihənin reallaşması halında I il 6 mln, II il 7 mln pul daxil olması gözlənilir. xalis cari dəyəri tapın

- 0,3
- 3,3
- 2,3
- 3 mln
- 1,3

641 Layihəyə 10 mln vəsait yazılır layihənin reallaşması I il 5,5 mln, II il 6,1 mln pul daxil olması vəd edir. Daxili mənfəət norması neçə olmalıdır?

- 10
- 8
- 9%
- 12%
- 11%

642 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və yardım edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

643 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması

644 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

645 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

646 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

647 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

648 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

649 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

650 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

651 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

652 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

653 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması

654 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan əsasında stratejiplanın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

655 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

656 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması

657 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- milli valyutanın və qiymət səviyyəsinin sabitliyinin təmin edilməsi; əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

658 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması

659 Proqnoz özündə nəyi əks etdirir:

- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri
- obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürləri.
- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektin gələcək vəziyyətinin izahını.
- obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi

660 Proqnoz obyektin xüsusiyyətini xarakterizə edir:

- obyektin dinamika və transformasiyaya meylliliyini
- keyfiyyət parametrlərini
- heç bir cavab düzgün deyil
- obyektin kəmiyyət və keyfiyyət parametrlərini
- kəmiyyət parametrlərini

661 Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır:

- plan
- hipotez, proqnoz
- hipotez
- hipotez, proqnoz, plan
- proqnoz

662 Hipoteza nəyə əsaslanır:

- riyazi modelləşdirməyə
- institusiyaya
- institusiya və elmi-nəzəri baxışlara
- statistik göstəricilərə
- dialektika qanunauyğunluqlarına

663 Proqnozlaşdırma özündə nəyi əks etdirir:

- Obyektin struktur elementlərinin aşkarlanmasını,
- Obyektin gələcək inkişaf yollarının təhlilini,
- obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sisteminin hazırlanmasını,
- Obyektin gələcək vəziyyətinə təsir edən amillərin aşkarlanması.
- obyektin gələcək vəziyyətini, onun dinamika və inkişaf yollarının təsvirinə yönələn elmi əsaslandırılmış cəhdləri,

664 Planlaşdırma

- Obyektin gələcək vəziyyətinin dərk olunması prosesidir
- İqtisadi sistemin gələcək vəziyyəti haqqında nəzəri əsaslandırılmış təsəvvüdüdür,
- İqtisadi sistemin gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün məqsəd və prioritetlərin, yolların , vasitələrin , vəsaitlərin, müəyyənləşdirilməsi prosesidir
- Obyektin gələcək vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilərdir.
- Obyektiv gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün həyata keçirilən tədbirlər sistemidir,

665 Sadalananlardan hansı planlaşdırma formalarına aid deyil:

- cari
- strateji
- İndikativ,
- reqresiv
- direktiv

666 Strateji planlaşdırmanın xarakterik xüsusiyyətləri...

- Planın nəticələrinin zaman və kəmiyyət üzrə qəti müəyyən edilməməsidir.
- Məqsəd və prioritetlərin iqtisadi göstəricilərin obyektin gələcək inkişafının ən mühüm istiqamətləri üzrə müəyyənləşdirilməsidir,
- Obyektiv qələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən məqsədlərlə bu məqsədləri reallaşdırmaq üçün tələb olunan resursların uzlaşdırılmasıdır,
- Planın nəticələrinin müəyyən hədudlar üzrə müəyyən olunmasıdır.
- Bütün sadalananlar strateji planlaşdırmanın xüsusiyyətləridir.

667 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- məqsədli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

668 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- əsaslandırılmış dövlət strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcələr
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan
- əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji proqnozların çevik qaydada həyata keçirilməsi
- əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

669 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

670 Strateji planlaşdırmanın vəzifələrinə aid deyil:

- müəssisənin dövrüvə vəsaitlərə cari tələbatının təmin edilməsi,
- Ölkə əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi,
- müəssisənin uzunmüddətli dinamik inkişafının təmin olunması və mənfəətin maksimallaşdırılması,
- müəssisədə daimi texniki-texnoloji, idarəetmə və s. yeniləşmələrin reallaşdırılması.
- ölkənin iqtisadiyyatının rəqabətə davamlılığının artırılması,

671 Strateji planlaşdırmaya aiddir:

- uzunmüddətli, orta müddətli və uzaqmüddətli planlaşdırma,
- uzunmüddətli planlaşdırma və qısa müddətli planlaşdırma,
- operativ planlaşdırma,
- uzaqmüddətli və operativ planlaşdırma.
- orta müddətli planlaşdırma və operativ planlaşdırma,

672 Sadalananlardan hansı indikativ planlaşdırmanın xarakterik cəhəti deyil:

- planların icra mexanizmi bazarının özünü-tənzimlənməsi ilə dövlət tənzimlənməsinin uzlaşdırılmasına əsaslanması.
- İqtisadi sistemin vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilər sisteminin hazırlanması,
- yerinə yetirilməsi məcburi olan göstəricilərin müəyyənləşməsi,
- Göstəricilər sisteminin tövsiyyəedici xarakterdə olması.
- müəyyən edilmiş göstəricilərə nail olmaq üçün zəruri tədbirlər sisteminin hazırlanması mexanizmi,

673 Hansı planlaşdırma forması plan üzrə müəyyən edilmiş hədəflərin icbari icrasını nəzərdə tutur

- direktiv
- operativ
- strateji
- indikativ.
- uzunmüddətli

674 Proqnoz özündə nəyi əks etdirmir?

- obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemini
- obyektin gələcək inkişaf yollarını
- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektin indiki vəziyyətini
- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri

675 Sadalananlardan hansı elmi öncə görmə formalarına aid deyil?

- hesabat
- hipotez, proqnoz
- hipotez
- plan
- hipotez, plan

676 Hipoteza nəyə əsaslanır?

- intuisiya və elmi nəzəri baxışlara
- elmi-nəzəri baxışlara
- intuisiyaya
- dialektika qanunauyğunluqlarına
- maliyyə hesabatlarına

677 Proqramda nə öz əksini tapmır?

- tələb olunan müddətlər
- sadalananların hamısı
- proqramın məqsədi
- məqsəd, resurs, müddətlərin uzlaşdırılması
- tələb olunan resurslar

678 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

679 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə
- strateji prioritetlərin seçiminə
- xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

680 Strateji prioritetlər nə vasitəsilə yerinə yetirilir? Səhv cavabı tapın.

- məqsədli proqramlar
- indikativ planlar
- strateji planlar
- dekret planlar
- milli layihə

681 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ərazilərin inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- sosial sferanın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramların dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- innovasiya-texnoloji inkişafın dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;

682 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- strateji planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi

683 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi

684 Bazar iqtisadiyyatı ölkələrində makroiqtisadi planlaşdırmanın təşəkkülünü nə şərtləndirib?

- I dünya müharibəsinin nəticələri
- Sənayenin sürətli inkişafı,
- 1929-33-cü illərin Böyük Depresiyası,
- II dünya müharibəsinin nəticələri.
- enerji böhranı.

685 Sadalananlardan hansı Fransanın makroiqtisadi planlaşdırma təcrübəsinin xarakterik xüsusiyyətlərinə aiddir:

- Strateji planlaşdırma cəmiyyətin sosial stabilliyinə yönəlidir.
- Strateji planlaşdırma milli və regional səviyyələri əhatə edir.
- Milli səviyyədə strateji planlaşdırmanın biri regional meyar üzrə strateji planlaşdırmanı isə digər dövlət orqanı həyata keçirilir.
- Sadalananların hamısı.
- Strateji planlaşdırma ölkənin dünya iqtisadiyyatındakı yerinin müəyyənləşdirməsinə yönəlidir.

686 AFR – də makroiqtisadi planlaşdırmanın ən xarakterik cəhəti nədir.

- Planlaşdırmada köməkçi elmi – texniki orqanların iştirakı.
- Makroiqtisadi planlaşdırmanın milli və regional səviyyələri əhatə etməsi.
- Planlaşdırmada az saylı göstəricilərdən istifadə
- Orta müddətli (4 illik) «məqsədli layihələrin» hazırlanması.
- Planlaşdırmada bir neçə dövlət orqanının iştirakı.

687 Yapon strateji planlaşdırılması.

- Indikatidir.
- Tənzimləyici xarakterdədir.
- Imperativdir.
- Stimullaşdırıcıdır.
- Stimullaşdırıcı və indikativdir.

688 Çin xalq Respublikasını müasir makroiqtisadi planlaşdırma nə ilə xarakterizə olunur:

- Planların çoxsaylı direktiv göstəricilər üzrə hazırlanması ilə
- Direktiv planlaşdırmada indikativ planlaşdırmaya keçidlə.
- Plan göstəricilərinin yalnız indikativ xarakterdə olması ilə.
- Makroiqtisadi planların sahələr üzrə hazırlanması ilə
- Planların həm ölkə, həm də regionlar üzrə hazırlanması ilə

689 Çin hökuməti 2020 – ildə ÜDM-in 2000-ci ilə nisbətən neçə dəfə artmasını planlaşdırır:

- 3 dəfə
- 4 dəfə
- 2 dəfə
- 2,5 dəfə
- 5 dəfə

690 ABŞ – da makroiqtisadi proqnozlaşdırmada hansı göstəricilərdən istifadə edilir?

- ÜDM-in və investisiyaların həcmi
- İşsizlik səviyyəsi və istehlakın həcmi
- Sadalanan göstəricilərin hamısından istifadə olunur.
- Mənzil tikintisinin həcmi və xəzinə biletlərinin 90 günlük kursu
- Məşğulluq səviyyəsi və istehlak qiymətləri indeksi

691 ABŞ makroiqtisadi proqnoz sənayesində neçə federal dövlət orqanı və kommertiya təşkilatı cəmlənib?

- 3 federal orqan və 2 kommertiya təşkilatı
- 1 federal orqan və 5 kommertiya qurumu
- 2 federal orqan və 4 kommertiya qurumu
- 2 federal orqan və 5 kommertiya təşkilatı
- 1 federal orqan və 3 kommertiya təşkilatı

692 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

693 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

694 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin siyasi-ictimai inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.

- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin sosial-demoqrafik inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ekoloji inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.

695 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ərazi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin xarici-iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji proqramların seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- Uzunmüddətli proqnoz perspektiv milli maraqlara daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.

696 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Dövlət strateji tənzimlənməsində növbəti yanaşma– 15-20 illik üfufə malik strateji planın işlənilib-hazırlanmasıdır (dövri olaraq korreksiya edərək uzadılmaqla).
- Strateji plan çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqnozlar çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.

697 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji planların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.

698 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.

699 Strateji planlaşdırma ilə indikativ planlaşdırma arasında hansı əlaqələr mövcuddur:

- Indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırmanın məqsədlərinin reallaşdırılmasında işçi mexanizmdir.
- Indikativ planlaşdırma ilə strateji planlaşdırma arasında hər hansı əlaqələr mövcud deyil.
- Strateji planların göstəricilər sistemi indikativ planlaşdırma vasitəsilə müəyyən olunur.
- Strateji planlaşdırma indikativ planlaşdırmanın işçi sənədinin hazırlanması prosesidir.
- indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırma üçün əsasdır.

700 Proqram nədir:

- məqsədlər, resurslar və müddətlər üzrə uzlaşdırılmış tədbirlər sisteminin əks olunduğu sənəd,
- İqtisadi və sosial inkişafı müəyyənləşdirən tədbirlər toplusu.
- sosial-iqtisadi sistemin inkişaf göstəricilərinin məcmusu.
- Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərini əks etdirən sənəd
- Sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirən sənəd.

701 Planlaşdırma işinin formalaşması hansı tarixi mərhələdə baş verib

- Sovetlər İttifaqının yaranması və mövcudluğu dövründə,
- postsənaye cəmiyyətinin təşəkkülü mərhələsində.
- Sənaye cəmiyyətinin inkişafı dövründə
- sənaye erasının təşəkkülü dövründə
- Qədim Roma sivilizasiyası dövründə

702 Makrosəviyyədə planlaşdırma ilk dəfə hansı ölkədə həyata keçirilib?

- Yaponiya
- Sovetlər İttifaqı.
- Çin
- Böyük Britaniya,
- ABŞ